శ్రీ

యాదవాద్రిశోషాఖ్యానము.

———(०)———

ఇది

శ్రీ కామిసెట్టి వేరమదొరగారిచే

రచియింపఁబడి

సరస చతుర్విధ కవితాసామ్రాజ్య ధురంధరులును

హిందూస్థానాంధ్రభాషా కవివరులును

అగు బ్రహ్మశ్రీ,

నాదెళ్ల పురుషోత్తమశాస్త్రులుగారిచే

బరిష్కరింపఁబడి

ఆర్యానందముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది.

మచిలీపట్టణము

1916

దీనివెల ఆఱుఅణాలు.

మంగళాశీస్సు.

సీ. శ్రీమహితంబయి చెల్వొందువల్లూరు
దక్షిణాంతర్భాగ రక్షకుండు
వరబొమ్మదేవర వంశపాథోరాశి
పరిపూర్ణచంద్రుండు భాగ్యకారి
నరపతిసుతసత్య నారాయణవరప్ర
సాదనాయఁడు ప్రభుసత్తముండు
నళవసంతర్తువునందు వేంకటలక్ష్మి
నరసాంబఁ జేపట్టెఁ బరిణయమున

తే. అట్టియుత్సవమందు బయల్వెడలెను
బీబినాంచారుశ్రీహరిఁ బెండ్లియాడి
నట్టిసచ్చరితంబిది యామహాత్మ
లింపుసంపదలిత్తురీ దంపతులకు.

శా. శ్రీవల్లూరుపురంబు నందలరు నాశ్రీవేణుగోపాలుఁడ
న్దేవగ్రామణినూత్న దంపతులకు న్దీర్ఘాయురారోగ్యము
ల్శ్రీవిస్రంజిలునిత్య హర్షమును బ్రాలే యాద్రిధైర్యంబుశో
భావిస్తారులఁ బుత్రరత్నముల నొప్పంగల్గఁ జేయున్సదా॥

ఉ. శ్రీయుతుఁడౌచు భూరమణశేఖరుఁడౌచు నిజాప్తసౌఖ్యసం
ధాయకుఁడౌచుసాధు జనదైన్యనివారకుఁడౌచు సర్వదా,
న్యాయమెఱింగివర్తిలు మహామహిమాఢ్యుఁడు నౌచుసత్యనా
రాయణదివ్యనాముఁడు విరాజిలుఁగాత బుధప్రశస్తుఁడై.

పీఠిక.

గోదావరీ మండలంబునఁగల యేనామ్‌నగరపువాస్తవ్యులును అచటి ఫ్రెంచ్ గవర్నమెంటులోనున్న ద్విభాషియుద్యోగ మొనరించియుండినవారును నిప్పుడువయోవృద్ధులయియున్నవారునగు శ్రీ కామిసెట్టి పేరమనాయఁడుగారు అనేకసంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములను బహులక్ష్యముతోఁ బలుమాఱుచదివి సారముగ్రోలినందునఁ గలిగియున్న పాండిత్యమును భక్తిసామర్థ్యమునఁగలిగిన కవిత్వధారనుఅండఁజేసికొని తమకతిప్రీతికరమగునీ పావనచరిత్రమును ప్రబంధముగరచియించి యోపికయుంబర శ్రేయసహనమునుగల లాక్షణికులచేఁ బరిష్కరింపింపఁజేయుదమని కొనుచుండిరి. తత్తృతీయపుత్త్రులగు శ్రీవేణుగోపాలరావునాయఁడుగారు మ-రా-రా-శ్రీ శ్రీరాజాబొమ్మదేవర సత్యనారాయణవరప్రసాదనాయఁడు బహద్దూర్ జమీన్దార్ గారు బాల్యముననున్నప్పుడువారికి గార్డియనుగానుంచుని బందరునందుండిరి. నేనపుడు హిందూబ్రాంచ్ స్కూలుహెడ్మాస్టరుగానుంటిని. సదరుమైనర్ రాజాగారు కొద్దికాలమునాయొద్దఁ జదివికొన్న సందర్భమున వారివెడఁబాయని గార్డియనుగారితో నాకుఁ బరిచయమేర్పడెను. నేనాంధ్రహిందూస్థానభాషలందుఁ గవిత్వము చెప్పుదునను మొదలగునా విశేషములేవేవియో యీకుమారుఁడుగారా తండ్రిగారికివ్రాసిరి. వారీగ్రంథము నొకజాబుసహా నాకిమ్మనియంపిరి. కాని నేనపుడు గురుభక్తిప్రభావమను ప్రబంధమును రచియించుచుండిన కాలమగుటనిది యట్లేయుంచితి. పిదపనొకప్పుడేను ఏనామునకుఁబోఁగలిగి యీగ్రంథకర్తగారిని దర్శించితిని. వీరియశస్సును వింటిని. అభినవాజాతశత్రువను బిరుదమందఁదగినవారు. వీరుమహర్షిసములని నామనసునకు లక్ష్యముకుదిరెను. ఈగ్రంథమునచ్చుపఱచుటయందువారికిఁగల కుతూహలమును దెలిపిరి. ఆమోదించితి. అటుపై నేదీనిందయారుచేసివారికిఁ బంపితిని. కథాసందర్భమట్టిదికావుననక్కడక్కడ సమయోచితముగఁ జేర్పఁబడిన హిందుస్థానీకల్పనలకును దక్కినయొప్పిదములకును దమకొదవిన యానందమును దెలియఁబఱచిరి నాకువీలయినపుడచ్చుకూడ నన్నే వేయింపుమనియుండిరి. తీరికయమరక కేవలము నేనురచించినవె యచ్చుపడకయట్లేయుండినందున నిదియునట్లేయుండవలసివచ్చెను. ఇపుడునాగ్రంథములను ముద్రింపించుచున్నందున నిదియుం బ్రకటించుచున్నాఁడ. ఈగ్రంథకర్తగారింగూర్చి యొకానొక యాంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదిసంచికయందు వీరిఫోటోనుజూపుచుఁ గొంతవిషయము క్షిప్తముగ వ్రాయఁబడియున్నది చాలమందిచూచియెయుందురు. వీరుమంచియాస్తికులు. తత్సనాతనమతమునను సరించి యనేకస్మృతివచనములు దాహరించుచుం బెక్కు లుపన్యాసములు వ్రాసియుంచియున్నారు. అవన్నియుం బ్రకటింపఁబడునేనిలోకమునకెంతమేలయి నంగాఁదగియుండెడినని యనుట కవికాంచినవారించుకయు వెనుదీయరు.

నా. పు.

శుద్ధపత్రిక.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
2	24	ఆని	అని.
4	10	కాకుం	రాకుం
,,	27	భూష	భాష
5	16	ష్యకు	ష్వాకు
,,	29	జెకూరె	జేకూరె
6	5	పుఘలా	పుథలా
,,	8	వుధ్యాళి	పుథ్యాళి
,,	26	చుసం	చునుసం
7	19	భక్షిం	భిక్షిం
8	28	నిల్పు	నిల్చు
,,	29	యొక్కింతె	యొక్కింత
9	16	దెవ	దైవ
,,	17	కెద్రై	కేద్రై
,,	25	వావ	నావ
11	2	నమ్మ	సమ్మ
,,	4	తుమా	తమా
14	11	రస	రసి
16	17	దెల్పుం	తెల్పుం
,,	22	కార్మ్యళి	కార్శ్యళి
17	28	భార	బార
18	18	కర్కె	కర్నె
,,	27	వినాహ	వివాహ
19	2	గార్య	కార్య
20	16	ప్రార్ధ	ప్రార్థ
,,	17	సత్పఛ	సత్పథ
22	2	పద	పథ
,,	20	సోకి	సోక్తి
23	2	వతివ	చతివ
,,	24	జనక	జవక
24	4	వేట్కు	వేడ్కు
25	25	లోలు	లోల
,,	26	సాద్వి	సాధ్వి
26	9	జూడ	జాడ
27	1	గోవ	గోప
28	7	బ్రధ	బ్రథ
29	3	గస్త్	రష్త్
31	8	లొమ్మ	బొమ్మ
,,	11	భార	బార
,,	18	,,	,,
,,	23	,,	,,
33	20	నింక	యింక
34	10	ధిలీ	ఢిలీ
36	4	గ్రుంకె	క్రుంకె
38	8	భత్రో	భద్రో
,,	13	విదా	విధా
39	1	ఫంకా	ఢంకా
,,	3	స్థానీ	స్థానపు
,,	11	యొదో	యొవో
40	10	లోనం	లోన
,,	22	కాంతు	కాంత

శ్రీః

యాదవాద్రీశోపాఖ్యానము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శా. శ్రీరంజిల్లెడు వక్షమొప్పునతని న్శ్రీయాదవాద్రీశుని
న్నీరేజోద్భవముఖ్యదేవవినుతు న్నిత్యుం గృపాంభోధిసో
దారుం దారుణపాపకాననశిఖిన్ హ్లాదరుం గొల్చెద
న్నారుల్ ప్రైకొనుపాటి కబ్బమిదినైష్ఠికిం బ్రకాశింపఁగన్. 1

శా. భూమీశావళిపాలనంబున జనుల్ పొందఁగానుండిన
శ్రీమానాథుఁడు శౌరియంత ధరణిశ్రేయంబుఁ గల్గింపఁదా
నేమేమో బహురూపభేదములతో నేర్పాటుపొందఁగనె
ట్లామోదించునుగాదె యమ్మహితు నేన శ్రాంతముం గొల్చెదన్. 2

శా. ఆవేదక్షమ్మను యాదవాఖ్యమునఁ దావిర్భవించెన్ స
చ్ఛ్రీవత్సాంకితుఁ డార్తరక్షకుఁడు తా శ్రీవేణుగోపాలుఁడై
తావేఱ్వేఱు పురంబులందలరుట న్ధర్మాత్ముఁడై యొప్పుటం
గావంజూచుత మమ్ము భక్తజనులం గల్యాణము ల్గూర్చుచున్. 3

మ. హరిరాణీశశిసోదరీ మహితయోయం భోజపుష్పాలయా
నిరతానందశుభప్రదాయిని యవానిత్యప్రభావాన్వితా
సిరిసంపత్తుసుబుద్ధి కల్గిప్రభతో క్షేమంబుగానొప్పఁగా
సరసోదారతనిండఁ బ్రేమనుమము న్సాకంగ నీకోఁజుమీ. 4

వ. అని విన్నవించి తజ్జగజ్జననీ జనకులకు హృదయరంజకంబుగ వినుపందలంచిన బీబీ
నాంచారాంబాకథాక్రమం బెట్లనిన. 5

క. మేదినిమును మ్లేచ్ఛావృత, మౌ దినములయందు దేవతాలయములలో
వాదింపవినక తురకలు, వేదూరిరిగాదె జనులు వెఱఁగుపడంగన్. 6

గీ. విగ్రహారాధనకువారు విముఖులగుట, మ్లేచ్ఛులందఱుగూడియు మేటివనఁగఁ
గలుగు దేవాలయంబులఁ గదలఁగొట్టి, విగ్రహంబులఁ గైకొను వేడఁకొదవ. 7

క. ఉత్సవవిగ్రహములఁ గొని, యుత్సాహము మీఱఁ జేర్చి రొకకొట్టునకుం
దత్సర్వవిఘాతదక్షీ, భత్సగసాస్పదుఁడు వారి పాదుషతనరన్. 8

క. ఎచ్చటికమాన్యజనులను, గుచ్చితములనోవఁజేసి కులవైరమున
న్విచ్చలవిడినలయించిరి, పచ్చనిధ్వజమొప్పఢిల్లిప్రభువులటగుచున్. 9

క. అటుపిమ్మటవారలెయె, గ్గటుసల్పక దేశధర్మ మరసెడువారై
ఘటియించిరిజాగీర్లం, బటుతరమాన్యములుఁదగిన ప్రముఖులకీడన్. 10

వ. పరమపావనస్థలంబగు నీ భరతఖండంబున నిట్టి యన్యరాజాధికారంబు ప్రాప్తింపను హిందువులు వారివారికి దయాపాత్రులైనన శోధింపను గారణంబరయ. 11

క. ఒకదేశంబునఁ గ్రీస్తునిఁ, గొకతఱిఁ బైగంబరార్యు లుదయించినని
య్యకలంక రాజ్యపదవియు, వికటములేకొదవనయ్యె వీరిలువురకున్. 12

క. అకలంకకర్మభూమిని, సుకరముగాబుషులుదెల్పు శ్రుతిధర్మంబు
ల్వికటములయి పరశాస్త్రము, లకటాహిందువులకిప్పుడలనడవలసెన్. 13

వ. ఇట్లొకింత కాలంబుగడవ. 14

గీ. శంకరాచార్యయతిరాజ చారుమతులు, మధ్వగురురాయముఖ్యులు మహినివెలసి
త్రిమతములుఁగూర్చితత్స్థిత సమితిఁజేర్చి, మరలదేవాలయంబులఁ బరగఁజేయ. 15

వ. అవసరంబుగలిగి విగ్రహాన్వేషణంబొనరింపవలసె నట్టియెడ శ్రీమద్రామానుజాచార్య గురువరుండు. 16

గీ. విగ్రహంబులులేవని విన్నయపుడె, యున్నతావదిఢిల్లీయటన్న దివిని
దాసరులదండుతోఁడఁ ద్రిదండివెడలె, ఫౌజులెక్కింపఁదరముగా దోజవినుఁడు. 17

గీ. పులికిఁబూటకుమిరియాలెపుట్టెడంట, యెందఱుందుగామీరలే యెంచికొనుఁడు.
ఇట్టిదొసేనఢిల్లీ నిముట్టడింప, నతులవిస్మయమందిరప్పటివారు. 18

క. ఢిల్లీమైదానంబున, ఖిల్లాకునొక్రోలఁజాల ఖేలనలీలం
దల్లక్షణంబులొప్పఁగ, గల్లోలపురోదయుఁబుట్టఁ గళవళపడుచున్. 19

గీ. శత్రుబలములముట్టడి శబ్దమెసఁగ, వార్తతెలియక బేహుష్యార్వర్తనమున
మంత్రులారయలేదొకో మస్తికల్గి, మిత్రభేదముగానె నేమించినారొ. 20

వ. అనియిట్లు పాదుషా దద్దరిల్లి ప్రధానిశేఖరులం బ్రశ్నింప. 21

గీ. మందుగుండులేని మహానీయుఁడొక్కఁడు, దాసవర్గదళముఁ దానువచ్చె
నందుదురముచిహ్న మరయరాకుండుట, శంకలేక యున్న చందమనిరి. 22

వ. అందులకు రాజిట్లనియె. 23

గీ. లక్షలకొలందిజనులొప్పలక్షణంబు, కక్షగాకున్నఁగలదేదొ కర్కసాయె
దానిదెలియఁగవలయును దాల్మిలోడ, దాసరులటంచునిరసన తగదుమనకు. 24

గీ. మంత్రులును బండితులు విని మంచిదనుచు, యతివరుని గాంచి యతనికి నతులొనర్చి
యుష్మదాగమనార్థ మిట్లో మహాత్మ, అస్మదధికారి తెలియంగ నడుగఁబంపె. 25

వ. అని విన్నవించిన. 26

గీ. పాదుషాగారిదర్శన ప్రాప్తి మాకుఁ, గలుగ మా రాక హేతువు తెలుపఁబడును
టంచు ననవిని యామోద మంచు జనియుఁ, దెల్పి రామాట రాజుతోఁ దెల్లముగను.

గీ. రాజు సెలవిచ్చె నా యతిరాజవరుని, జేపుకనుఁగొందు ముచిత పురీతిగాను
మత్సభాస్థలిఁ జేర్పుచు మాత్యయనుచుఁ, దెలుపఁగాఁబడె వది యోగితిలకునకును.

గీ. అందులకు మోదమందుచు నానసరణిఁ, బ్రభుని దర్బారునకు యోగిపతియు వేగ
ఛత్రచామరముఖరాజ సంపదలను, మంత్రివర్యుఁడె దుర్కొనె మానితిలకు. 29

కం. తాజీమొసఁగుచు గురుజీ, హాజూ ఎహ్హాష్ త్వరాప్ బైఠియెయనుచు
శ్రాజాదాబనునంతనె, హాజీ కాజీవజీరులట్టులొనరుపన్. 30

గీ. శుభము శుభమంచు దీవెనసూక్తిఁ బలుక, దివ్యరూపులు దినకరతేజులరయ
శమదమాన్వితులసములు సాధులనుచు, సభికులెల్లెడఁ బొగడిరి సన్మునీంద్రు. 31

కం. యతిరాజధరామరది, వ్రతపోధనమహిత యుష్మదాగమనమునం
గృతకృత్యుఁడనైతిని నే, నతిపావనమయ్యె నస్మదన్వయమెల్లన్. 32

వ. అనియర్ఘ్యమిచ్చినట్లు పాదుషా ప్రస్తుతింప యతిరాజవర్యుండిట్లనియె. 33

గీ. రాజరాజవు మహనీయ రమ్యసుగుణ, నిధివటంచును విన్నంత నేఁడు కంటి
నాదు రాకయు నష్టంబు గాదు మీకు, నిష్ప్రయోజనమగు కోర్కె నేఁదలఁచుట. 34

గీ. విగ్రహమ్ములు తెచ్చిరి వెనుకవారు, అవ్వి మాకిమ్ము కోరెదమంతె సుమ్ము
అదియె పదివేలు లక్షలు ననికొనెదము, సంతసించెద మో రాజసద్గుణాఢ్య. 35

ఉ. సీతను నాతిగాఁదలచి చే కొను రావణు చేష్టమాదిరి
ద్రాతిగ లోహమట్టుఁ గని రాజిత విగ్రహరాజిఁ దెచ్చుటే
న్నీతిని దేశధర్మమును నీటఁ గలంచిరి పూర్వపాలకుల్
కోతుల మూకలట్లు చని కోట జయింపవె కోర్కెఁ దీర్చికోన్. 36

గీ. అనుచు సాటిపాటు గను దెల్పు కథవిన్న, హర్షసూచనలనె యనియె నృపతి
దైవమహిమఁ దెలుపఁ దమిమ్మురుపిలువంగ, నవ్విరాఁగ మేమిటడ్డమనుచు. 37

క. దైవములని హిందువులన, దైవములెట్లొనటించుఁ దాముతురష్కు
ల్వే వేపెకలించిరి కద, దైవమహత్తీవు సూపఁదగుదు మహాత్మా. 38

చ. నిగమములందు నర్థమగునిర్గుణతత్త్వమె యంచు నెంచకో
జగతిని బల్కుచుందుగ నిజంబిది కాదు పరేశుడెన్నగా
సగుణుడె యంచు జాటు మను సాహసవాక్యములు వెల్లడించుమీ
తగవడి మాకు జూపుటకు దారియు గాదె దయానిధీగురూ. 39

మ. మునుమా పెద్దలు మెచ్చు సప్పురుడని నే మూఢాత్ములీహించువ్రు
ల్వని లేకిట్టి విచిత్ర బొమ్మలనకే భక్తిన్సమర్చింతురో
వినవింతే నని వారె మూఢులని భావింపంగ నాగా దెవో
యనఘా నామనవిన్నవింగదగదే యాస్థం బ్రయత్నింపవే. 40

క. కాదన్న మీరలడుగగ, మీకిచ్చితిమన్న గొప్పమీ కామా కా
కాదంతు నెవి గ్రహములు, మీ కేకలు విన్న నవ్వి మీ వేయైనన్. 41

గీ. గౌరవంబు మీది కలకాలముండును, భక్తి యెల్లరకును బ్రబలి యొప్పు
నేమ్ము లింక మీద మొదలు సిగ్గున విగ్రహముల గొలుచు వెఱవేకనుము. 42

గీ. అనుచు రాజనయోగి పేలవుచు లేచె, సముగ్రుడై వినయోక్తులనతులు గూర్చ
దీవెనలొసంగి పీఠక్రన్ని దృఢమనమున, జింత సేయుచు విడిదికి జేరెనంత. 43

వ. ఇట్లు యతివరేణ్యుండరుగం బాదుషా నిజమతాభిమానులగు బంధుల మిత్రుల నేక
తంబున గూడి తదభిమతంబెఱుంగం దలంచి విగ్రహంబులు నిచ్చుటకు సమ్మతింతు
రేయనుడు నిజమత పక్షపాతరక్తి యుంబరమతని రసనాసక్తియుం బెనం గొన
నొక్కమ్మడి నైక గ్రీవంబుగ నీనొల్లమన్నంత వారల కాతండిట్లనియె. 44

ఉ. పీరలు గారు దాసరులు పీరలటంచు దలంతు రే మొకో
వారలె చాల రేత్పణమె వజ్రము కాదొకో దైవమెన్నిన
న్వారిధి గట్టి లంక గలవారల గూల్చను గోతిమూకలం
చీరలు విన్న చెన్నుడెడి యీశుని మాయకులోంగకుండెడిన్. 45

క. మసనునికొను నల్లానే, ఘనముగ నాహుమాణులంద్రు గాడని హిందూ
జనులంద్రు దేవుడనుచును, వినవినగా భాష వేఱు విధమొక టెకదా. 46

క. వీరలలో నెవరైనను, వేఱగు భాషలను దెలియు వెఱవెఱగినచో
వీరిది వారికి వారిది, వీరికినిం దెలియనట్టి వెఱ్ఱులు నెదరే! 47

గీ. సర్వభూమలెఱిగి సర్వజ్ఞుడననగు, సృష్టికర్త మనుజసృష్టిచేసె
కోటులొప్ప దెగల కూటంబులొప్పంగ, నొకటి శ్రేష్ఠమనుట యుచితమగునె? 48

గీ. రాజునాదాయ లాభంబు రాజ్యమునకు, భంగమొదవెడు నాజికి బనికివచ్చు
నిష్ఫలంబుగ జనులను నేప నేల, బొమ్మలుంచిన గల్గునో భూరిధనము!. 49

గీ. మతమునకుదురంబు మతకర్తలకుఁదగుఁ బరమెకానియితరమరయఁదగద
రాజులిహపరంబులో జనుగనఁదగుఁ, గానలాభరహితకలహమేల? 50

గీ. మానికిన్కయుకవిపల్కు జ్ఞానివ్యథయు, పండితోక్తులురిత్తలేపదడొనప్పుఁ
గానవచ్చినయతిచాల గణ్యుఁడగుట, వారితోఁగలహింపఁగవలదుమనకు. 51

వ. ఇదియెల్ల నిట్లులుండ. 52

ఉ. ధన్యుఁడుధాత్రినాయకుఁడు ధారుణినేలఁగమర్త్యకోటియ
న్యోన్యహితంబుసంపదయు హాయియుదంపతులింపునింపున
న్యోన్యసుఖానుకూలత లనందభకీర్తను సాధుముఖ్యులా
మాన్యులుతుష్టిఁబుష్టిఁగన మంచిపనుల్ఘటియించు మెప్పుగన్. 53

వ. అనునట్లుప్రజాపాలనం బొనర్పుటయుక దాకీతిఁకరంబనుడు బంధుజనంబులెల్లరు
నిరుత్తరులైన నొక్కఁడుమాత్ర మిట్లనియె. 54

గీ. అందులకెకాదెతా మిచ్చినట్టియాజ్ఞ, వారిదైవంబులైనను వారిపిలుపు
విన్నఁబోవలెలేకున్నఁ బిన్నవోరె,మరలవత్తురేవారలుమహితులైన?. 55

వ. అంతనమ్మతియొక్కరుండిట్లనియె. 56

క బమ్మన్ పుకారెగాతో, బొమ్మలైక్ సాచెలోనెబోత్రెతమాపా
హిమ్మత్సేఆయాపన్, గమ్మత్ హుయిహ్మాకు ఆనెగయహిక్మత్సెబ్. 57

వ. తుదకొక్కవయోవృద్ధిట్లనియె. 58

గీ. అయ్ఖుదావంద్ తక్సీర్ ఆప్కెమర్జి, జైసహైవైసకర్నే బిచార్ కెంజి
దుష్మనాహాతోహిందువాదూర్ఖడింగ,కామ్ఎహాదేఖ్నే పర్వర్ది గారెక్నామక్

వ. అనుచుంబర్యవసానంబునఁ బ్రభువర్యుచిత్తానుసారంబుగనే కార్యంబుఘటియింపఁ
బడ దీర్మానింపంబడి యిక్కడివృత్తమిట్లుండనయ్యతి వరేణ్యుండప్పతిపురప్రాంత
క్షితితలంబునవె మున్నువిడిసినయన్నెలవునవె నిర్మలమానసుండై నిష్ఠనూనియ
ష్టాక్షరీ మహామంత్రానుష్ఠానంబుసేయ. 60

క. ఆగమశాస్త్రోక్తంబగు, నాగతినిబురశ్చరణకు నారంభించెన్
రాగముభోగములుడుగుచి, రాగియతండగుటదానరహిఁగననయ్యెన్ 61

గీ. సెల్వపిళ్లరాయచియు విగ్రహముతక్క, విగ్రహంబులెల్లవెడలివచ్చె
సెల్వపిళ్లలేవఁజిటుకునఁభట్టైను, బీబికదలకుండఁబ్రీతిబలిమి. 62

గీ. ఘల్లుఘల్లుమనుచు గజ్జెలుమ్రోయంగ, నటనమొనరసల్పనాతియపుడు
చిత్రమరయుచుండఁజె కూరెఁదటియని, తళుకుమెఱుపుభంగిఁదరలెబొమ్మ. 63

గీ. ద్యుతిరయంబునఁబాయఁగాదుర్లభమయి, దృక్కునిలుపఁగలేరైరిధృతిఁజెడిరి
ఇంతులెల్లనునారీతిగంతులిడెడి, చంగిమేచూచుచుండిరి సకియతోను. 64

వ. అప్పుడుబీబీసాహెబా తండ్రితోఁదద్విధం బెఱుక పఱుపరయంబునఁదన్మందిరంబు
నకుఁజేరనరిగి. 65

క. చెల్గయెపుథలాహావా, భూల్గయిమేకీసెదోస్తిప్రుథ్లీయేకోహ్
చెల్గయినాచ్తేనాచ్తే, దిల్లైబత్హుయ్యాముఝ్కుదేఖ్నేకీజీ. 66

వ. అనివిన్నవించినవిని యాటలభ్రాంతినె యనుచున్నదనుకొనిపాదుషా 67

క. బచ్చీబేటీమెహర్క్యా; కచ్చాకామ్హైరి అపణ్గయెసోవుధ్లాకి
పిచ్ఛేఘూండ్వానాకెం?, అచ్ఛేపుత్ల్యాదిలాంవుఆపక్సేలే. 68

క. అంచపుడాసుతనంచియు, నంచితరత్నాళిఁగూర్చి యట్టివెబొమ్మ
ల్కాంచనమునఁజేయుండని, కాంచనకారులకునాజ్ఞఁగడువడినొసఁగెన్. 69

క. ఆవిధమునబీబీకై, కావించిరిన జరుగానుఘనవిగ్రహముల్
దేవియవేవియునొల్లక, రావింపఁగలేవెబొమ్మరాజవిసీరో. 70

క. అనితండ్రిఁదూలనాడఁగఁ, దనయాఁవినుమంచుఁబలికెఁదగవేహిందూ
జనవిగ్రహంబులేటికి?, మునివరునకధీనమయ్యె మురిసిపరుగునన్. 71

క. చనెఁగాదెమంత్రబలమునఁ, జనరాదడుగంగమరలజగడముమనెగాఁ
జనుదేరకుమ్లేచ్ఛాయను, మనవారలువిన్ననగడుమాటొలోఁటొ. 72

వ. అనుచుయుక్తాయుక్తంబు లెఱుకపఱుపనాతండింతపల్కెన. 73

గీ. మంతనముఁదెల్పసిగ్గునమాఱువల్కక, లేకయుండిననదె మోదలీలయంచు
నిర్గమించెనుపాదుషా సెలవునకును, అంతసంతాపమెదఁజెందియింతినిలిచె. 74

వ. ఇచటివిషయవైచిత్ర్యంబు లిట్లుండనచ్చటయతివరుంగాంచి తచ్ఛిష్యముఖ్య
బృంధంబిట్లనియె. 75

గీ. సెల్వపిళ్లె నాదచిఱు వైవరాయఁడు, జాగుసేతకేటిచందమనఘ
తురకబీబికెట్లుదొరకెనుమనదేవుఁ, డెఱుకపఱుపుమయ్యయిద్ధచరిత. 76

వ. అనుచుంబ్రార్థింప వివరించెనెట్లన్న. 77

క. ఢిల్లీశాత్మజయయిసుమ, వల్లి పయోరాశితనయవర్ధిలుచుసం
ఫుల్లాబ్జనయనయొకతఱి, సల్లాపముగాను దండ్రిసమ్ముఖమందున్- 78

క. కావలయుబొమ్మలాటకు, మీవలనంజెఱనుబడ్డమేలిమిబొమ్మ
ల్భావించికాంచికోరెద, తేవీలొనరింపుమిటకు దేవరప్రీతిన్. 79

గీ. అన్నుఁగోమరిత కోరఁగా నాదరించి, యప్డు చెఱసాలనున్నట్టియందములగు
బొమ్మలన్నింటిఁ జూపినఁబూవుఁబోడి, కోరెనీబొమ్మనిమ్మనికూర్మి పేర్మి. 80

గీ. తనయకునుగల మక్కావఁదానెఱింగి, ఆడికొనుమమ్మ బొమ్మతోనఁగ నెకొని
వందనంబాచరింపంగ వసుధనాథుఁ, డబ్జముఖిఁ బ్రేమదీవించియనిచెనాది. 81

గీ. అదియె మొదలనపాయ సఖ్యంబుకుదిరె, బీబిపద్మావతౌరమన్బిరుదునమరె
విడుచుటకునొల్లకుండిన విధమునరయ, నానుకూల్యమేయదిరహస్యంబటనఁగ. 82

గీ. మంతనంబేమిగురు వరామతముకులము, లొల్ల రావనఁ దెల్లంబయొల్లకడల
నింద్యజాతిని నేస్తము వంద్యమగునె, సంశయముదీఱఁ దెల్పుమో స్వామియనఁగ. 83

గీ. పావకునికొండునింద్యమౌనా వెలయునె, యటులె తేజోమయాత్మనికఖిలకులము.
లరయసమములు సందియమందనగునె?, కథలు దెలిపెదవినుఁడనేకములుగలవు. 84

క. ధరణీశత్వమునొందఁగఁ, బరమపదస్థుండు పంపఁబడియెడునంచు
న్వరశాస్త్రంబులెచాటునె, దొరయగుమ్లేచ్ఛాధిపుండు దూష్యుండగునే?. 85

వ. ఇదిప్రభుత్వసామాన్య ధర్మంబుదీనికేమి?, వర్ణసాంకర్యవైచిత్ర్యంబొండు
నుడివెదవినుండు. 86

క. రామేశ్వరాభిషేకము, నీమంబుగ నేడుసార్లునిత్యంబునుదాఁ
గామితఫలసిద్ధికినై, భూమీసురుఁడక్కాభట్టు పొనరింపుచునే. 87

గీ. వ్రతసమాప్తిచేయు వలనదివెడఁద్రోసి, భిక్షుకై నవాంఛబేలయగుచు
భిక్షుగౌరవముగఁ బెట్టెదరనుచింత, సన్యసించెఁజుండిసన్నుతిఁగన 88

వ. అట్టులనేర్పడియతి గౌరవంబున భక్షింపుచు కాలంబుఁగడపుచుండ.

గీ. పాదుషాతఖ్తాకష్టుబేవారనైన, భద్రగజమునుగూర్చిరిబమలుఁగూర్చ
నక్కాభట్జీకినది వైచెనలరుదండ, తత్త్వధిష్ఠింపఁజేసిరితత్క్షణమున. 90

గీ. విచ్చుకత్తులుదూసియు వెఱఁగుపఱచి, తురకవర్ణ్ణపువిధులను గఱపమెలఁపఁ
బట్టుదలముందుఖల్మానుపఠనకైన, యాహిలాహీతిమంత్రంబు నాస్థఁదెలుప. 91

వ. భయభక్తులు పెనంగొనఁగ నక్కాభట్టు తద్వర్ణవిహితంబగు నమాజుకాలనియతిని
గుత్తెఱిఁగి 'లాహిలాహిలిల్లిల్లాహ' 'యాహిలాహిలిల్లిల్లాహ' 'మహమ్మదురసూ
లిల్లాహ' అను ముఖ్యమంత్రంబులు పాసించుచు నాఖండలోపమాన భోగిదైయియు
నుదనియ కమనమున. 92

గీ. వర్ణసంకరంపువసుధాధిపత్యమే, యొసఁగదైవమనుచుమానూహఁగొనుచు
నొప్పిఁగొన్నయట్టు లొప్పింపనెఱఁగియు, శివుఁడుస్వప్నమందుఁ జెప్పెనిట్లు. 93

గీ. వ్రతముకల్లయనెడి మతమునకొరగియు, సన్యసించితీవు సత్వరముగ
నందువలనఫలము నందితివీజన్మ, మిఱుతెఱంగులమరు నెలమిననిరె. 94

క. ధన్యతఁగననొకమతమున, మాన్యుంగానన్ను నమ్మ మానవవర్యా
స్త వ్యాప్తియంబున మెలపెద, నన్యాయమెసంకరమున కాస్పదమగునూ, 95

క. మీరలుభక్తులుభక్తులు. వారలునన్నాకునరయ వారయెలేదే
తీరెఱుఁగలేరుజన్మము, మాజీవయష్టందునిందు మాఱుచుఁబుట్టిన్. 96

గీ. ఒంటఁబుట్టియువేఱొంటనుంటయొదవ, సంకరంబనికొందురు జాతినీతి
మతినిబట్టియెనీకునిమ్మతముమాఱె, సర్వమొకటియనాకంచు సమ్మతిఁగను. 97

వ. అని యీశ్వరుండక్కఁభట్టు నూఁడించిన విధంబారయంగ. 98

గీ. భగవదుద్దేశ్యముననొండుఫక్కిలేదు, ఈశ్వరునికేల వర్ణభేదేచ్ఛపాడము?
భక్తులనునిజపుత్త్రిల పగిదినరయు, మతములన్నియుఁదనకుసమ్మతములగుట. 99

వ. కించిజ్ఞులైన నరమాత్రులకె లోకవ్యవహార ప్రవర్తనంబున వర్ణంబులయొక్కయు
మతంబులయొక్కయుం గట్టుపాటులకు లోఁబడియుంటవిధివిహితంబుఇట్లనుటనె
పరమార్థజ్ఞులగు మహనీయులకె యీ విచక్షణంబతచ్చిత్తాను సారంబుగ సమాద
రణీయంబుకాఁదగు ననవలసె విషయమిట్లుండం బరమేశ్వరునికా యీకట్టుపా
టులు? ఆతండెవండేదని వేండించిన ననుభవించుచునే బాసంబిలిచినఁ బలుకుచు
నెటకురమ్మన్నంబోవుచునే మొనర్పుమన్నం జేయుచుఁగోరిన భక్తుని నిద్దంపు
బుద్ధికోలఁదిని ముద్దులమురియుచుఁ బద్దులదిద్దుచు సుద్దులఁదెలుపుచు నొద్దికఁ
జూపుచుండువాఁడుగాన నతనికిట్టి హద్దులుండవిద్దిట్లుంతము వినుఁడు. 100

గీ. విగ్రహంబులుచిక్కను వేడబమునఁ, దఱులుగమెయున్న మరలుట తప్పదిటకు
బీబివిడనాడనేరక బేలయైన, పాథ్యతనుబట్టుమనలకై పాదుపాయె, 101

క. బలవంతులైనవారినిఁ, దలకూరిచియంపునేమొ త్వరగానలుది
కుక్కలమనలనురోయుండను, చలవారలుపట్టితేఁగ నప్పుడుమనకున్. 102

గీ. రాకతీఱునెబీబిన్నిరాకరింపఁ, దండ్రితరమానె? పాదుపాతలబదరుదె?
కానిచోట్లనిల్పుచే ఘనముమనకుఁ, బరుగులెత్తుటయాయాస పాటునకగు. 103

వ. అన్నందత్పరిజన సంఘంబదియెల్లన్విని వింతపడియున్న వారుగాన. 104

క. ఎట్టినిషిద్ధకులంబునఁ, బుట్టినసదసద్వివేక ములుగలుగంగాఁ
బట్టినసర్మసఖిత్వము, నెట్టన నెడఁబాసిబీబి నిల్పునెకట్టా. 105

వ. అనుచు గురునాన ననుసరించి యెక్కింతకాలంబటు విశ్రమింపనీకొనిరి వీరిట్లుండ
నగరున బీబీసాహెబా చింతాభరంబగ్గలంబై యున్న విధంబెట్లనిన. 106

గీ. సర్వదాశయ్యవిడువదు సఖులఁగనదు, మజ్జనాదులఁదలఁపదుమాటవినదు
బొమ్మబొమ్మంచు నొకస్మరణమ్ముతక్క, మాఱుపల్కులులేవాయె మఱపులేదు.

గీ. దాదియేమమ్మ దీనికిఁదగినయుక్తి, నరయఁజుంటివటంచు నయ్యతివవలనఁగ
దాదిశయ్యాసమీప భూస్థలినినిలిచి, తాల్మిబోధించెనిట్లనితరుణితోడ. 108

గీ. చింతపనియేమి?నీకింతవంతయేల?, వింతగాఁదోఁచునిదియేటిముంతనంబొ
ప్రాణపదమైననాతోడఁ బలుకకుంద్రె?, మర్మముంచక తెల్పవేమధురవాణి. 109

గీ. పక్షిపిల్లలు ఱెక్కలు వచ్చుదనుకఁ, దల్లి వదలవీఁకటుమీఁదఁదరలిపోవు
నటులెయౌవనమొదవఁగనతివలెల్లఁ, బ్రాణసఖులనువిడుతురు పతులఁగదిసి. 110

గీ. ఐననీకింకవరుఁడంచు నమరలేదు, చేతనమెకానిబొమ్మకీచింతతగునె?
భళిభళీయద్భుతం బయ్యెబాగుబాగు, కారణముఁదెల్పఁగదవమ్మకరుణయుంచి. 111

క. నానాఁటికిఁదనుకార్శ్యము, నూనంబుగఁగల్గుచుండ నోర్చుటయెట్లో
దానికిఁదగునుపచారముఁ,బూనక మేమున్నతటిని భూపతికన్నా. 112

క. బహునిందాభూయిష్ఠత, బహులీబర్తవ్యలకును పాత్రులముగమా
కహహామోసమొనర్చితి, శహబాసురెబీబినీకు సమ్మతమగునే?. 113

క. తలఁగట్టియొదిగిలంబడఁ, దలఁపులవోనగూడనగునె తరుణీమణిరో
వలసినపనులను జేయఁగ, ఫలమొనరునుదైవ ఘటనపనుపడుకోలఁదిగా. 114

ఉ. ఎవ్వఁడురాణివాసమున కెత్తెఱవచ్చెనువచ్చినంతనీ
వెవ్వనిరూపుఁగాంచి మనసీయఁగనొప్పి తొనీలవేణినీ
కెవ్విధిభ్రాంతికద్దొతలఁపింత యెఱుంగఁగఁజాలమింకనీ
వెవ్వనిడెందమందునిచి యింతఘటింతొ వచింతెయింతిరో. 115

గీ. పోతుటీఁగజంకుఁ బోరానుబహరాల, నబ్ధిలంఘనంబునతిశయించు
నిట్టిచోటఁజొరఁగ నీశ్వరుండేయగు, నరునకగునెతెలుపు తరుణియనుచు. 116

క. దూషణభూషణమిషలను, భాషించినదాదిఁగాంచి బహాదర్పాబ్రీ
ఆపకేన్మరీసఖ్షీ, క్యాషక్హైగేవోహిచ్ కామనిపలికెన్. 117

గీ. వృద్ధనారిపతివ్రత వినుతిఁబడయ, యౌవనావస్థలన్నియుయాదిమఱచి
నీకుఁదగునటె నన్నిట్లునిందచేయ, జేతనాచేతనముచేతఁజెప్పవలెనె?. 118

వ. అనియనునంతసెదద్దరిల్లియాపెద్దముద్దియయ్యల్లముద్దుముద్దియసుద్దులకొద్దికషష.119

గీ. తెల్పఁగదవమ్మ యాగూఢదివ్యచరిత, మేయుగంబందు నెవ్వరునెఱుఁగఁబోరు
బొమ్మయంచునెయే మెల్లనమ్మియుంటి, మింతయేకానియితరమే మెన్నఁగలము?.

వ. అనుచుదాపునకుఁ జేరికురులఁజక్కదిద్దుచుఁ గూర్మినెఱపుచువినబీబియిట్లనె. 121

గీ. ఆత్మవాంఛ నెకై కొన్న యాటబొమ్మ, బాల్యముం గోలె నాజంటఁ బాయకుండ
యౌవనాంకురితాంగినై యలరునపుడు, మేనిస్పర్శంబదొక్కింత కానరయ్యె. 122

గీ. అలగజోదర్శనోత్సవ మైననాఁడు, పేరటాండ్రెల్లఁ గూడియుఁ గూరిమి బహు
శుభములొనరిచి యుడిరిగా శుద్ధిజలక, మదియె మొదలుగఁ బ్రతిరేయి ముదమొదవఁగ.

మ, జలకంబాడిన నాఁటిరాత్రి నెవరీశయ్యం బ్రతిష్ఠించిరో
చలనంబింతయు లేని విగ్రహము చంచత్కాంతితో నొప్పుచుం
దలఁగన్నేవఁగ డిగ్గఁగంటి మదనాస్త్రవ్రాతపాతవ్యథా
కలితన్నొన్నరించు రూపమిఁకఁ బైఁ గన్పట్టవింతైకనన్. 124

క. కులశీలవివేకంబులఁ, దొలఁగక నరులందు నిలుచు దుర్భరమదన
జ్వలనము సర్వాంగంబుల, నెలకొనదటె దాకొనంగ నిలువంగలరే! 125

క. కనులకుమిఱుమిట్లొనరిచి, కనుమూసియుఁ దెఱమనంతఁ గన్పడ బొమ్మై
ననవిల్తుఁడొలసె మనమున, ఘనమగు మోహంబు మీఱఁ గళవళపఱచెన్. 126

వ. అంతం బ్రపంచంబు మఱచి సిగ్గువిడిచి భయంబునడఁచి యలబొమ్మ నాపాన్పునఁ బవళించియుండ నేనాదటె నిలిచియుంటేఁ గానఁ జేతులు మోడ్చి జోహారొనర్చి నే కన్నరూపము నుద్దేశించియది పాడము కారణంబగు విగ్రహంబుం గనులఁజూచుచు నిట్లంటి.

గీ. విభవయుతరూపమును దాల్చి విమలచరిత, యన్యరూపము ధరియించుటవసరంబె?
మరులుకొల్పుచు ముగ్ధకు మదిఁగలఁగఁగ, మాయమైతేటి మర్యాదయో యధీశ.

గీ. మోహనాకారలేలెమ్ము సాహసాంక, నీదునిజరూపము నెతొల్పు నిరుపమాన
నీయధీనంబ నామేను నిశ్చయముగ, సంశయంబేల డాఁగంగ సరగ రాఁగ 129

గీ. మానవతి నేకతంబున మనసుకరఁగఁ, గనినపురుషోత్తమా నీవ కావె పతివి?
కానుపింపకయుండినఁ గార్యమున్నె?, ఆదుకొని నిల్పుమిఁక మీఁద నాదుమేను.

మ. వనన్గావరనాదెసన్నిలువరా వాంఛించియున్నానురా
దరహాసాంచితమైన నీమొగమునం దమ్మిప్డైకన్నానురా
వరవక్షోజయుగంబు నీయురముపై వ్రాలంగ నుంకించు లే
వరజా గేలరయేలరా చిఱుదొరా పైకోరఁ బైఁగోరతే, 131

వ. అని యేనువలచి యడుగ. 132

చ. కనుఁగొనవింతరూపమది కానఁగనయ్యెను విగ్రహంబునం
దనువుగఁ బుట్టెసంభ్రమమ యారెవిలాసఁపురీవి వై ఖరు
ల్కనులకుఁ బండువయ్యె నిజకాంతునిఁగా నెదనమ్మి భీతివో
మనసును జక్కఁ జేసికొని మక్కువ నెక్కొనఁ గాంచితింగదే. (అంత) 133

పంచచామరము.

జమీన్పరాగహైసాలోగ్ నన్మస్యాభిసాధువా
తుమారనామ్ధ్యాన్ కీ యెతో జబీచ్ పాలెనా
తుమామ్పండితాకహింగతబ్కై సహీఅబీచ్
హమారెపర్ ఇనాయతాప్కి ఆయిసామ్నె ఖడ్గయే. (అనుచు మొదలిడి) 134

చ. శ్రుతిహితరాగ మెంతయును సొంపుఘటింపఁగ షడ్జమందరా
తతమ్మదునాదసంగతిని దానముగాబహుతాళయుక్తిగా
నతులవిలాససన్నుతుల కాస్పదమౌనయకీర్తనంబుల
న్నతినుతిసల్పసాగితి మనంబుననాతఁడువొంగిలాంగఁగన్. 136

క. కావేరీతీరమ్మున, నావలెనేచూడుకుడుత, నాంచారంబ
న్భావించురాజమన్నా, రావేగమరావెయంటి రహిఁబైకొనఁగన్. 136

క. ఏనట్లనలేనగవున, మానినిమరుదీపకళిక మత్ప్రాణసఖీ
దీనతమానవెనిన్నిక, నానావీడంగనాకు ననిచేఁబట్టెన్. 137

చ. అనుచునెయింకదివ్యమగు నాకృతియేమదొ చూపినంతనేఁ
గనుఁగొనఁజాలలేమిఁదగెఁ గండళితాంతర విభ్రమంబుతా
ఘునతరఘర్మబిందువులఁ గాంచిభయంబుడుపంగఁజేరర
మ్మనికురులిట్టెనక్కనిడ నాగితినంతవికారమేగఁగన్. 138

మ. స్మరతాపంబదిమీఱెనోకొయనుచు న్సయ్యాటమం దార్వుముం
గరమాహ్లాదముఁగూర్పమేనుగది యంగావామపార్శ్వాంకమం
దిరవొందన్నను జేర్చిచన్నుగవపై నిట్టట్టుహారంబుల
న్సరితీర్పంబనిఁగొన్నరీతిఁగననే సైపంగనిట్లంటినే. 139

గీ. తాళుమోనాధపరిణయ తరుణమెకద, తరుణికోరికమాలోనఁ దప్పదింక
నందఱెఱిఁగినపాణి గ్రహణమెమేలు, శాస్త్రసంగత్యంబు గావున శంకజనదు. 140

వ. అనియేనన్నమ్మాయలమారిమనోహరుండునన్నుం బేలఁజేసిమాటలమునుగుపఱచుచు.

గీ. అహహ! యేమంటి? పరిణయమదియె? కాదు,దంపతులుకూర్మి నేకీభవింపనిదియె
ఒరులొనర్చినమనసుల కొప్పుటెట్లు?, తలఁపగాంధర్వమే మేలుతరుణిమేపు 142

గీ. పంచభూతచయంబయోఁ బరమసాక్షు, లంచునమ్మముసందియమందనవసు
మంచుబాసలనేకంబుల మరసల్పి, కేళికొనఁగూర్చె పె యేలకేలుపట్టి 143

గీ. ధీరమతినాచులజ్జ నుదారవోసి, నిరుపమానంద కేళిలోనెగడఁగనితి
వేగుజామునవిగ్రహావేషుఁడయ్యె, సతతమిట్టులెనేస్తపుఁ జందమలరెఁ 144

గీ. తలపకయెయ్యంటినుద్వాహతంత్రమొప్పుడు, సతమయనిక్కొంటినమ్మ చాసఖుని ప్రాపు
దానసల కోఁడు విశ్లేషమాసఁ జేసె, కార్యమిట్లైటవో సఖీకలనా నెఱుఁగ. 145

వ. జనిసవిస్తారంబుగా నుడివినగాథ నరిత్రంబునకు నత్యంతవిస్మయాకులిత చిత్త
ర్తైరాననులై సఖీజనంబులుం దమలోనిట్లని వితర్కించిరి. 146

సీ. హిందువులు విగ్రహంబులయందు దేవుఁ, డున్న యట్లెంచు నర్చింతురున్న విధము
మనకుఁ దెల్లం బెకద యిష్టవనజగంధి, పొందుచున్న ట్టితాపంపుఁ బుట్టు వెఱుఁగ.

క. వేషముభాషయుఁ గనుఁగొనఁ, బ్రోషితభర్తృకయె యనఁగఁ బొందెకతగన
య్యోషామాషీల్వలద, ద్వేషింపఁగవలయుబొమ్మవిధ మెట్లోకో. 148

క. దాసన్న కుగురుఁడంటే, భూసురుఁడంటేయిపెత్తి భూపతినదుగం
గాసరియన్నారంటయు, పాసించెనటంటయేదొ పరువిడెబొమ్మల్. 149

గీ. మాయఁజాలఁడు జోగి మనబీబిబొమ్మైన, నొక్కటిచ్చునేని మ్రొక్కవచ్చు
నింతసేసెమీఁదనింకెంత చేయునో, అచటికేగు పెట్టులడుగు టెట్లొ?. 150

మ. మనమెవ్వారిన నంగవచ్చునికనమ్మా యామయుండీశ్వరుం
డనురాగంబుఘటించి బీబినిటులన్యాశ్యమోహావారాశిలో
మునుగంద్రోసిమునీంద్రు పిల్చువినసేముండేగనాయంబిదే
యనిమోకొండొక రీతిఁదాఁదలఁచిమో యద్దెన్న సేరోర్తురే?. 151

క. మనమేయనువును గానము, మనతరమా సంధిఁ గూర్పమానిని దేశ్ప
న్వినితిమెవిందుమెయెందును, గనుఁగొనఁగనమానుషంపుఁ గథయిదికాదే?. 152

గీ. సంధికుదురుదనుక జక్కనఁబడదిది, అద్దికూర్పునకునలవికాదు
ఎవాహులెక్కపల్కులవియిపల్లుచుఁ, బ్రొద్దుజరుపఁబనులు పొందువడును. 153

వ. అనికృతనిశ్చయలై వాదంబు మెట్టించి భేదంబుబుట్టించి ఖేదంబు నెట్టించు నేర్పున
నాదేవితోడాది యిట్లనియె. 154

క. సుకతీయౌవనమమరిన, మదినెప్పుడుబొమ్మెకాంచి మక్కువపడుటం
గదిసెనుస్వప్నభ్రాంతిగ, నిదినిజమావిన్నవార లెదనమ్ముదురే?. 155

గీ. నమ్మకందురుమతి చలనమ్మటంచు, నిజమయందేనినాథుండు నినుమఱచునె?
వానిసామర్థ్యమెఱిఁగితి వగవనేల?, తాళుమొక్కింత తరుణముతానెవచ్చు. 156

క. యాతులగృహస్థులఁజేసెడు, మతిమంతుఁడుసుప్రసిద్ధ మదనుఁడెఱుఁగవే?
సతిపతులఁగూర్పనేర్పరి, యతనింబూజింపవమ్మ యనుకూలంబౌ. 157

గీ. వనవిహారంబుమదిగల వనటఁబాపు, నందుననవిల్తుపరివార మలరుచుండు
అతఁడనంగుఁడువసియించు నటనెనిజము, వేగఁబూజింపు మగనినిలోఁగఁజేయు.

గీ. దాడిమోజననిజమని తలఁచినంత. నూచెదలమెల్లగా దానిసూచనఁగని
ప్రీతిసమరిచిముక్కలిపీటబీబి, దానఁగూర్చుండ సంపంగినూనెయంటి, 159

క. పన్నీటజలకమార్చియు, సన్నఁపుఁబేష్వాజుఁదొడిగి శాలువయోణీ
వన్నెగవైచియురతనా, లెన్నియొకలభూషణము లనిడిరివడివడిన్. 160

గీ. కాంతిమేనిదెమిజుమిట్లు కలుగఁజేయు, నగలనిగనిగయిను మిక్కిలిగనెసంగు
సరిగెపట్టుల జమిలిదొసన్నపచ్చ, డంబుముసుఁగిడఁబడిరెమె నాడంబునాప. 161

వ. అట్టియెడనారాజ కుమారి. 162

క. కలవేల్పులారజోహో, రెలమిన్మదిఁగల్గు కార్యమీడేర్పండీ
కలవరపాటిఁకమాన్పఁడి, తలఁతున్హ్రదినంచు భక్తి దండము వెట్టెన్. 163

క. బుజురుగ్ లోగాకహ్నే, బజనాబ్ సఆదన్తై సె ఖాతాకుఫ్ సై
నజీకరక్కెన్నె సకుంగీ, హజరత్ ఆదాబ్మహమ్మదాహ్నె కుమిలా. 164

వ. అనియిట్లనేకవిధంబుల నిష్టదేవతాభివందనంబు లొనరింప. 165

గీ. భోజనపదార్థములనెల్లఁ బొందుపఱచి, వనవిహారమ్మునకు ముందిపను వెకాదె?,
అమ్మవేవేగ రాగదవమ్మయనుచు, బుజ్జగించిరితగునట్లుప్రొద్దుగడప. 166

క. వీణయుఁజితారుతాంబుర, జాణలుచేఁబూనిశ్రుతులు జతపఱచియునా
వాణీతాండవకేళికి, నాణెంబగుఠీవిఁ బాడసనబోడివినెన్. 167

క. తబలామృదంగసాజుల, నబలలువల్కింప సాగిరదెసతివినఁగ
న్నబురోసబురోబీబీ, ఖబరబ సున్ సబ్ ఖుషీకె కాహ్నాగానాన్ 168

వ. ఇట్లాయింతులాదంతి గమననొక్కింతసంతసంపుఁబొంతకుమరలించియంతిన్వనవిహా
రగమనోద్యమంబునఁద దనుకూలసన్నాహంబున వెడలనాపెవలన నెలవందుటయు.

క. శ్రీగోపీకుచకుట్మల, భాగోజ్వలగంధసిక్త భాసురవక్షా
గోగణగోపీమోదద, రాగాలాపనవినోదరాజీవాక్షా. 170

మాలిని. సరసిజదళనేత్రా శంకరప్రాణమిత్రా, హరిపరమపవిత్రా అంబుదప్రాయగాత్రా
వరదవిమలనామావైరి దైత్యాళిభీమా, తరళితముఖసోమాధైర్యగాంభీర్యధామా.

గద్య. ఇదిశ్రీహేమపాలస గోత్రకామిసెట్టివంశపవిత్ర శ్రీవెంకట
దాసపుత్రపేరమ దొరాఖ్యసుకవిమిత్ర
ప్రణీతంబయిన యాదవాద్రీశో
పాఖ్యానంబునందుం
ప్రథమాశ్వాసము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

క. శ్రీవిశ్వనాథమిత్రా, శ్రీవాణీశాదివినుత శ్రీవత్సాంకా
శ్రీవరశ్రితజనవరదా, పావనశ్రీవేణుగోపబాలసుశీలా. 1

వ. అవధరింపు మవ్వలి వృత్తాంతం బెట్టులన్న. 2

క. సెలవందియపుడ వేగమ, చెలులందఱుఁ దమకునున్న చిత్రపదార్థం
బులు చేఁగొని పెడతెరువున, నలరింతము సఖినట నెడనాసక్తిమెయి౯. 3

క. ఆరామవిహారమునకు, నారీమణులెల్ల నిల్చి నగుమొగములతో
వారిజవిలసత్కాసా, రారామముఁ జూడఁబడమె యమ్మాయంచు౯. 4

గీ. పంచశరపూజనొనరించుపనిగలదట, కేగవలె వేగ నిఁకజాగ దేలయంచు
కదమ్త్రై హాయ్ఫర్మాయియ్యే కామ్హమ్కు, మాయినాఁగ నెబీబి సమ్మతమునొందె. 5

సీ. ఖీస్తాఫు ఫేష్వాజు కెందామరలనిగ్గుపైకుచ్చు కింజల్కపటిమనొప్ప
నెటిబనారస్ఓఢ్ణిఁ బరగుజరినజరుసుమపల్లవభ్రాంతినమరఁ జేయ
పాపఁటబిందీలబహురత్నములు ముఖచంద్రుసన్నిధి నుడుసమితిఁ గడగ
మణిఖచితసువర్ణమయమగు కీల్జడవెనుబడ్డ రాహువుననుకరింప.

తే-గీ. తళుకుపై జార్లుపాంజేబులొలసి మెఱయ, గానుపింజెలకట్టిట్లు గంతులిడఁగ
గానునసియాడమద హంసగమనమునను, బ్రీతినుద్యానకేళికి బీబివెడలె. 6

మత్తకోకిల. మంజుకుంజలతాగృహంబుల మాలతీకుసుమాదులు
న్నంజవేళకువిచ్చుకుట్మలజాలమున్ రమణీయము
ల్వంజుళాగరుజాతులుంగడు వన్నెకెక్కినమల్లెలు
న్రంజిలంగనవచ్చిరప్డు కురంగనేత్రలు వేడుక౯. 7

సీ. చందనపిచుమందమందారఖర్జూరనారికేళమధూకసారసములు
జంబీరమాధవీచంపకతక్కోలమాతులుంగలవంగకేతకులును
భల్లాతకీశింశుపపలాశచూతనాగామ్లాతపున్నాగహల్లకములు
కందరాళశిరీషకదళీకదంబకకుందనింబాశోకకురవకములు.

తే-గీ. సారిదిరాజిల్లఁ గావాని సురభిఁ బూని, మారుతము సేరఁగా సారనీరమలర
శుకపికారావముల తీవిసొంపునింప, వేదనంబాయనాచాయ వెలసెబీబి. 8

చ. సకలచరాచరప్రసర చారువసంతమదోటనచ్చట
న్వికసితచంపకోద్గమనవీనసమీరవిలాసవైఖరు

ల్పికపికనాదసంకులపుఁజోద్యమునొక్కఁటఁగో చరింపఁగా
నకటవియోగినీజనులకాదరు వొప్పునెయెట్టులెంచినన్. 9

గీ. పిత్తమెచ్చినమధురంబు వెగటుగుగతి, విరహిణులకు వసంతపువేడబమున
బాధకములయ్యె గంధానిలాదికములు, ఆపదనువిషమగుఁగదయమృతమెన్న. 10

గీ. ఉవిదతాళకసోలుచు నున్నదెఱఁగి, చెలులుపువ్వుఫలాదులుసేకరింప
నోర్చిమన్మథునకు షోడశోపచార, పూజలొనరించి కేలుమోడ్చిపొగడెనిట్లు. 11

క. స్మరనీకును మ్రొక్కెదరా, పరిపరివిధములనునిన్నుఁ బ్రార్థించెదరా
బిరబిరననునాథునిఁగూ, ర్పరనిత్యానందనిలయ పదరాగదరా. 12

క. మన్మేరిచురాయాహైహ, పన్మరఝూక్భూల్గయారె 'పాప్ బిచారీ
జన్మహరాజాపీక్యొ, హ్దిన్మరెఝుభేజీ' కహోరెదిల్పలతారే. 13

వ. అనుచు మన్మథుం బ్రేరేపించుచు బీబీసాహెబాయుండె. 14

ఉ. అంతటసెల్వపిళ్ళమది కాయమనామముజ్ఞప్తిరాఁగఁదా
మంతనమందుఁబల్కినది మాయలటంచుఁ దలంచిప్రీతితో
నెంతవిచారమొందెడినో యోఁజనఁగావలె నంచునాత్మలోఁ
జింతనసేయనేవిహగ శేఖరుఁడప్పుడ మ్రోలనిల్చినన్. 15

వ. అప్పట్టున నొప్పంగల విషయవైచిత్ర్యంబు లెఱింగి కర్తవ్యంబాలోచింతమనికొని
ముందిట్లనియె. 16

గీ. నాదువిశ్లేషమునకోడి నర్మపుదశ, బీబినాంచారిసంతాప భీతులఁబడి
మఱచితినటంచునన్నును మనమునందు, వనరుచున్దాఱుఁదడవాయెవైనతేయ. 17

గీ. నర్మసఖుఁడవుతగుదువు మర్మమెఱుఁగ, నొరులకలవియెయటకేఁగ వెఱవొనరునె
దూతకార్యంబయ్యైనను నాతికడకు, నిన్నెపంపఁగఁదలఁచితి మిన్నవగుట. 18

గీ. నీవటుద్యానవనమున నిలిచికనుము, వారువిహరింపవత్తురు వలనదెయ్యగు
స్త్రీలకోర్కెయెవారిలోఁ జెల్లుఁగాన, పరిణయోద్యమమునకు నేర్పుఱచిరమ్మ, 19

వ. అని నిజనాథుండు పనుప గరుత్మంతుండు నమస్కరించి. 20

గీ. భాగ్యమంచునువేంచేసి భవ్యమైన, తోఁటలోననుజాటుగాఁదొలఁగినిల్వ
నొక్కపొదరింటిమాటున నున్నతఱిని, బీబివిహరింపనటువచ్చు వీలుగుదిరె. 21

ద్విపద.

శుకశారికావళి సొంపునీక్షించి, పికనాదమెంతయుఁ బ్రీతినాలించి
రాజహంసలకొప్పు రామణీయకము, నోజకేకులకొప్పు నొప్పిదంబరసి

కోరికగిజిగాని గూడులమెచ్చి, సారంగములయీల సారస్యమరసె
పక్షులొండొంటిని బాయకయుండు, లక్షణమీక్షింప లావయ్యెమరులు. 22

గీ, అతులశృంగారవనవీథు లందుఁజనుచు, లతలురతనాలవన్నెల వితమునఁదగ
విరిసియుండినవైఖరి వింతనీనఁ, బుష్పాదులనిండియుండిన పొదఁగనెఁగద. 23

గీ. అదియవాటునఁబొదరింట నగబడియెను, నరుఁడొ దేవుఁడొ ఖగరాజొ యెఱుకపడదు
అతులవిభ్రాంతినందు చయ్యతివలెల్ల, నదబుగదియించియాదాబ్ హజ్రతనిరి. 24

గీ. బీబిదైవజ్ఞ కావున భీతిలేక, గడగడవడంకుపడఁతులఁ గడకుఁద్రోసి
ముందునకువచ్చితానును బందెగియని, యెట్టయెదురుగఁదానుండి యిట్టునిలచె.

క. పరులెవ్వరురాఁగూడదదె, పురుషుండవునీకిట్టు పొసఁగెనురాఁగా
నరఖగరూపము లొప్పెడిఁ, గరమాశ్చర్యంబిదేమి గారడిచెపుమా. 26

క. ఎవ్వరివాఁడవునీపే, రెవ్వర్ణంబులనుగూర్చ నేర్పడునిటకీ
వెవ్వరుపనుపఁగవచ్చితి, వవ్విధమంతయును దెల్ప నగువేనాఁగాన్. 27

గీ. యాదవాద్రీశభృత్యుండ నాదుఁదల్లి, గరుడుఁడనుపేరఁబరగుదుఁ గాంతునతఁడు
నీదుసేమంబుఁదెలిసెడి యాదరమునఁ, బిలిచియంపఁగవచ్చితి బీబియిటకు. 28

క. ఆతఁడులోకాతీతుం, డాతఁడుసర్వేశ్వరుండు హరహితుఁడమలుం
డోతల్లి నీపయింగల, ప్రీతిన్నన్నాదరింపఁ బ్రియపడియున్కన్. 29

క. తనుబాయునీవుమనమున, వనటంబొందెదవుగాన వలవనిదెల్పం
బనులింకఁ గొన్నిచెప్పను, ననుఁబంచెనుజననిబీబి నాంచారియనన్. 30

క. ఓహోనేఁడుసుదినమా, యూహాన్నెయాదిరాక యెదవినదొక్కో
మోహావేశపుభ్రాంతులి, వాహోనిల్కడనుబొందు టద్భుతముకదా. 31

గీ. అయ్యతనమీఁదిభ్రాంతినా హరమెఱుఁగ, నిద్దురెఱుఁగనుబ్రాణముల్నిలిచెనెట్లొ
బొందిమాత్రమెకాన్పించుఁ బొందికచెడి, సాక్ష్యమీయదెయంగకార్శ్యంబనీకు.

క. నన్నిట్లువిడిచియేగుట, మిన్నంచును జెప్పుచుంటి మీప్రభువునకే
యెన్నికనాయమొచెప్పుమ, తన్నేనమ్మిననుజులుక తనమొనరుతురే?. 33

గీ. అబలయిదినన్నునేపాటి హానిఁగూర్చు, ప్రబలుఁడాతండుదాసర్ల ప్రభుఁడుపిలిచెఁ
బోదమంచునెపరువిడు మోదమెకనె, తగునెనాఁగనెయిట్లనె ఖగవిభుండు. 34

గీ. అబలవెట్లౌదునీవుక్షీరాబ్ధికన్య, కళనుబుట్టితిబీబిగాఁ గాననెహరి
నిన్నువరియించెమనసిచ్చినన్నుఁబనిచె, నింకనేటికిమాను కళంకమమ్మ. 35

క. అనఁగవినిబీబియిట్లను, ఘనుఁడాతండాయెమీరు కలభృత్యులుగా
నొనగూడినారలైతిరి, ఘనతకులోటొనటుంచుఁ గమ్ముదురుగదా. 36

గీ. అంతరంగదూతవై నను నీతోడ, నంతయేల చెప్పనతఁడు తాను
ఎంతలాడకున్న నింతలోఁ బనివట్టి, నిన్నుఁ బంపునయ్య? నిజ మెఱుఁగుము. 37

క. గాంధర్వ మేలనిక్కపు, బంధుత్వముఁ గూర్తురన్న భంగపఱచెనం
బంధ మెయనువుగ నుండిన, బంధింపక విడుతు నెతనుఁ బైటచెఱఁగునన్?. 38

గీ. బూటకపువాక్కుటంచును మున్నె తెఁగిన, గూటమునకేల యొప్పదుఁ గోరినటుల
సాటివారలలో నగుబాటొనర్చి, దాటియేగుచున్నేల తల చెమరల?. 39

క. కాదమ్మా మనవిని వినఁ గాఁదగు మేల్గలదటంచు ఖగపతియన్నం
బాదుకొనియున్న కిన్కను, దా దేవియు యిట్టులనియెఁ దగ వెతెఁగింపన్. 40

క. తానెవ్వఁడో యే నెఱుఁగను, కానంగా వచ్చెఁ దానె కౌఁగిటఁ జేర్చెం
దా నేమరలు నముంచెను, దా నేనన్నిట్లు వీడఁదగవా ఖగపా. 41

క. ఏమియెఱుంగని ముగ్ధకు, నేమేమియొ నేర్పి తెలిసి యెచ్చటికకురా
నీ మెయి మోసముచేయుట, తా మున్నె తెఁగినను డింపఁదగవా ఖగపా. 42

క. మాతండ్రితోడఁ జెప్పెద, నీతంబుగఁ బెండ్లియగును నిర్బాధకమౌ
నాతుఁ బడకనవినకపు, డా తెఱఁగునఁ గూడెఁ దగవదగునా ఖగపా. 43

క. తా నిప్పుడపుడు దొంగగు, నానీమంబునకె నన్ను నలవఱచె వెసఁ
దానేగ నేనె తేఁగఁగ, నానోయీ చెప్పఁతగవి దగునా ఖగపా. 44

క. బాసలు పెడఁ గాఁ ద్రోసియు, మోసంబుగ నన్ను ముగ్ధ ముప్పులఁ బెట్టెం
బాసియు గంతు ల్వేసియు, దాసుఁడు పిలువంగఁ బలుగు తగవా ఖగపా. 45

గీ. ఇవ్వియన్నియుంచి యిప్పటి నాగతిఁ, జెప్పికొందమన్న సిగ్గటుండ,
నమ్మరైరె చెలులు బొమ్మతో పొత్తంట, బీబికట్లో పుట్టెఁ బిచ్చియండె). 46

క. నీవు మహాత్ముఁడ వౌదా దేవుని గుఱ్ఱితెఁగినట్టి ధీనిధివగుట
న్నా వెతలన్నియు నేఁడే, యే వాకొనితింత కాలమేమని యెఱుఁగన్. 47

వ. అనియని యొక్కింతయూరకున్న నాదేవితో విహగేంద్రుఁడిట్లని విన్నవించె. 48

గీ. ఐన దేటికిఁ దలపఁ గా నఖిలజనని, ముందుఁ దా నిన్నుఁ బరిణయమున వరింప
నున్నమా ప్రభుఁడది మీకు విన్నవించి, యత్నమొనరింపుఁడని తెల్పనని చెనన్ను. 49

క. అనియాతం డనఁగా విని, మనమున సంతోషమొదవ మురిసిం కెదుగ
న్వినతాతనయునకనియెను, మనవిగ నొకమాటఁ దెల్పు మన్నాథునకున్. 50

గీ. ఇపుడు మొదలిడి పరిణయ మేర్పడంగఁ, దగినయారాయ భారముల్ధరణిపతికి
యుభిపతికినైన నెప్పుడో జతపడుఁగద, తాళలేనింక క్షణమైనఁ దన్నుఁగనక. 51

క. కావునఁదొల్లిఁటియట్టులె, తావకసన్నిధినిగోరుఁ దరుణియటంచు
న్నా విభునకెఱుకపఱుపుము, నేనేఁజేయింతుఁ బెండ్లినిర్ణయమంతన్.

గీ. ముందునాకుఁజెలుల ముంగలఁదలయెత్తఁ, దగినకీర్తియొకటిదారిపెట్టి
నిప్పుడున్నతొప్పు మెచ్చుడిగినఁగాక, నాదునానఁగూర్పునాతరంబె? 53

క. అనియనగరుడుండనియెను, జననీనీపల్కుమిగుల సరసంబగుట
న్జనకునకుమనవిచేసెదఁ, బనివినిరమ్మదనతఁడు నీదుపలుకే నెఱపున్. 54

వ. అనిలేచిగమనోన్ముఖుఁడయిన బీబిమరలనిట్లనియె. 55

గీ. పోవుచున్నప్రాణమీ వేళకుమనిల్ప, నిన్నుఁబంపినట్టినీతమెయను
తానిటెంక రాకతడవొనరించినఁ, బోకమానదవలరాకుమనుము. 56

వ. అనఁగవినిఖగపతియవ్వా యంతటిమాటలేలయి దెటివ్వనఁబోయి యంతయువిన్న
వించినీచింతమాన్పుదునని యంతలోనదృశ్యుండయ్యె నంతవిప్వారియున్నముఖార
విందంబొప్పునప్పడఁతిం బొడఁగనిచెలికత్తియలిట్లనిరి. 57

గీ. అంగజునిపూజఫలియించి యమరెఁగూర్మి, నీముఖంబిదెకళమీటి నిర్మలమయి
శుద్ధరాకాశశాంకునిశోభనొందెఁ, దావకాంగములావణ్య ధామమయ్యె. 58

గీ. అంచుసౌఖంబుఁజేర్చి రాహంసయాన, విభునిరాకకుమదిలోన వివిధగతుల
యోజనలుమెండుగాఁ జేయుచున్నతఱిని, జెలియలిట్లనసాగిరి చిత్తమరయ. 59

క. పుతలాకిన్కపఘానత్, సుతరేగిసాదికైస? ఝూట్హోగీమా
సుతరాకెబిచారెహ్నాబ్, జతనస్నెరివాజెక్కకర్కే జల్ది హుకుందే. 60

క. అననేబేఖూబనుచును, మనమునరోషించిలేచి మగూర్ల్లోగా
సునెభీఅహ్వాలెత్నే, మెనహోగా కామ్కహ్నా మేక్యాయనియయన్. 61

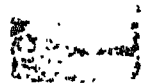
క. కదరకుఁడీచెలులారా, సదయునితోసాటియెవరు సర్వంసహాలోఁ
గుదురుచునంతయతండే, కదస్పృష్టిస్థితిలయముల కారణుఁడగుటన్. 62

క. హాఁయాకలిగొనునంతనె, బిరబిరపరువెత్తియొక్క పిల్లినమలునే?
పరువుగగర్జింపుచుఁగరి, శిరమునమస్తిష్కమిచ్చఁ జేకొనెడిఁగదా. 63

గీ. బొమ్మతక్కవదంచును బుద్ధిలేక, మున్నుపల్కఁజెల్లును గన్నులార
భక్తుఁడటుపిల్వనేగిన ఫక్కిఁగాంచి, దైవమనుచేరెఱుంగరు? దానిఁబట్టి. 64

క. మాతండ్రిమాపినాహాము, చేతస్సంప్రీతిఁజేయు సిరులొనగూడు
నీమ్మతప్పుబలుకులికపై, నాతోననఁబూనుచెడుగు నడతలుడుగుఁడా. 65

వ. అని వారలఁ గసరికొనిపుచ్చి తదేకధ్యానమున దారికైయే చూచుచున్నంతనక్క
డఁదనరుమేలికయగు మేలుకోటనాయకు మోహ్రిలగరుత్మంతుండువాలి. 66

క. అడియేన్దాసుఁడనంచును, వడిసాగిలిమ్రొక్కియనియె వనజదళాక్షీ
పడఁతియిఁకనిముసమాగదు, కడువడిఁబైగార్యమరయఁ గాఁదగునెమ్మిన్. 67

క. అనిదూతవిన్నవింపఁగ, మనమునవిశ్చయమదంచు మాకుందోచెం
జనదింకజాగుచేయుట, వినుమాసంకల్ప మొకటివివాహాగాధీశా. 68

గీ. ఘనకామరూప పుష్పకాకృతివేఁగ, రామసౌధమునకు రానుబోను
కస్తియింతివట్టు ఘనముగఁబడియుండు, వింతక్రీడసల్పివెతలుడుపుదు. 69

క. నారాకచిహ్నఁజెలిపెడు నీరాకకునెదురుచూచునీ వరిగియునా
నారీమణికిందెల్పుమి, యీరాత్రియెవచ్చునంచునే గుమినాఁగన్. 70

గీ. తత్క్షణంబునచేయేగి తద్విధంబు, తెల్పముఖమున సంతోషదీప్తివెలయ
దూతవేనీవుమత్ప్రాణ దాతవరయ, నీకరణిహాయిగలరేడ లోకములను?. 71

గీ. ప్రాణనాథునికివె వేలుప్రణతులనుము, తన్నుఁబాసినదినముల నెన్నయుగము
లయ్యెనీలెక్కఁజేయి యెంతగునోయనుచు, వేఁడుచున్నదిదయసేయ వేడుచునను.

గీ. భాగ్యమంచునువిచ్చేసి భాషణములు, విన్నవించెను విభునికి వేడ్కఁగల్గ
సఖియలునుదాను బీబిపోషకునొనర్చు, రహినెసంగుటయెంతయో రమ్యమయ్యె. 73

క. ఆకరణినిసింగారము, పైకళరెట్టింపుసేయఁ బరమముదముతో
రాకేందువదనచెలుల, య్యాకాశమువంకఁజూచునా పనినుండన్. 74

వ. ఇచ్చటమేలుకోట సామిమ్రోలను. 75

గీ. అమరనాయకునగరట్టు లఖిలమొప్ప, దివ్యభవనపురూపంబు తేజరిలఁగ
వైనతేయుఁడునిలిచిన వనజనేత్రుఁ, డెక్కెముక్కవనెక్కెనక్కఆపడి. 76

గీ. చారుతరమగుబీబి నాంచారియిరవు, లలితసప్తమసౌధాగ్ర తలముదానఁ
దారవలెడిగ్గివాకిల్లఁ దత్తరమునఁ, జిత్తవిభ్రాంతినొందుచుఁ జెదరియరుగ. 77

గీ. బాలఖేలనవిగ్రహాభాతినెతగి, కానుపించెనుజెలులకుఁగానిబీబి
కపుడనిజరూపమును జూపనాపెయలరి, నాధునకుసల్పెఖుర్నీ షునయవినయత. 78

క. అడియేన్దాసినిభాగ్యము, గడియింపంబడియెనేఁడు కౌతకమనఁగా
నుడువకుమామోసంబిఁకఁ, గడఁజాగునకొప్పఁగాదె కారణమన్నన్. 79

గీ. పరమహంసపరివ్రాజభక్తలోల, తరుణికొసఁగినబాసలు తప్పఁబూని
మధురవాక్యమెలాహిరిమత్తునకిడి, మమతఁగావించిమరచుట మంచిదెయన. 80

గీ. భక్తపరతంత్రుల మటన్నపాళిమెఱఁగి, తాళియుండుచేపత్నికిత్రైధర్మమనుచు
తప్పుపైరింపుమాగమతాంత్రికంబు, లొప్పిదంబులొనర్ప మినుత్తవనరె?. 81

వ. అనుచు నాతండు వల్కు ప్రతివచనంబులు తమకు వినరాకున్నను బీబిసంభాషణంబు
వఁగనిపట్టి యెఱింగినవారు వోలె సఖీమణులాబొమ్మనె సమ్మతిం జూచుచు నిట్లనిరి.

గీ. బాల్యమునఁ గోలెమా బీబి బాహువులను, రాత్రిపవలులనెడఁ బాయరాని నీవు
మానవోత్తమ గాంధర్వమంగళమని, యొప్పిదముఁ జూపి పెడఁ బాయనొప్పునయ్య?.

గీ. కూళకూసగోల హేళనపాల్పడె, జాణవైననదాళఁ జాలరట్టి
వెతలడించి పోతివిరహ పుబాముల, నీవెఱుఁగవె బీబి యెఱుఁగకున్న. 84

వ. అనివారనుచుండఁగనే బీబినాంచారి యిట్లనియె. 85

గీ. నీదుమాయలపాలయ్యె లెల్ల నిజమెఱుఁగక, చిత్తవిభ్రాంతియందురే చెలులు నాకు
బాల్యమైత్రియ దిరువుర భావములకె, గోచరము గాక యొరులకు సూచనగునె?. 86

వ. అని తమ దేవి పలుకునంతనె బాహ్యధోరణి నెఱుంగక తమ పైనింకేమి చాడి చెప్పునో
యని వేగపడి యిట్లనిరి. 87

క. పదియాఱువేల సుదతుల, హృదయంబులు మాఱుగొన్న యేలికవనుచు
న్మొదలంటఁ దెలిసికొంటిమి, విదితుఁడవైనాఁడవరయ విగ్రహరూపా. 88

గీ. మేలుకోటసామి మీ నిజరూపము, గనఁగ దివ్యదృష్టిఁ గలుగఁజేయు
గోపకన్యలందుఁ గూర్చిన మీ కూర్మి, మాపయిన్ఘటింపు మదనజనక. (అన్నంత) 89

ఉ. వారల ప్రార్థనంబు విని వారికి మోదముఁ గూర్పనత్తఱిం
జారువిమానమెక్కఁడనె సత్పథగామిగ నేగఁజేయఁగ
న్ధారుణి కానుపించెనొక తార విధంబున నేగ నేగఁగ
న్వారలటద్భుత ప్రమదవారిధిఁ దేలుచు నోలలాడఁగన్. 90

గీ. ఆ విమానంబయె కమహర్షముకాఁగఁ, జెలులు వేగురు నా పురి చిత్రమరయఁ
దిరుగ సాగిరి నలుదిశలు తేటికనుచు, దంపతులఁ గేళి గృహమునఁ దామువిడిచి. 91

కం. అట్టి క్రమెడ నేర్పడియున్న సమయమైచిత్ర్యంబు వర్ణింప. 92

సీ. ప్రాగ్జన్మామితపుణ్యాను భవమున జతపడ్డయల స్వర్గసౌఖ్యమేమొ
అక్షయానందంబు నతులమ్ముగానిచ్చు సిరిసంపదలఁ బోలు చెలువమేమొ
విరహిణీజనులను వేటాడ వెడలిన కందర్పుది విటిదౌకాంతియేమొ
జారచోరులనాపజగ దీర్చుఁడింటిలో పలనుంచు దీపంబు వెలుగొ యేమొ.

తే.గీ. నాఁగనొప్పెడు కౌముది బాగుగదగు, లలితబహుపుష్ప సురభితమలయమారు
తమ్మెమెల్లెడఁ గ్రమ్మెను నెమ్మదిచెడి, జడలదారులు రాగులై వెడలరెకట!. 93

గీ. పుష్పకాంతిః ప్రదేశపుభూరివిభవ, మరయనిష్కామి కామిగాకగునె నిలువ
నట్టులఘటనుసఖియులా యంతయుఁగన్ని, ఘనునిముహిమంబుఁ దలఁచిరి కాంతలాదవ.

గీ. విరహతాపోజ్జ్వలంబుగ వెతలుగలిగి, కాముకులుగను మమతయుఁ గలుగఁజొచ్చె
దేవి సేవింపుచుంట నీదివ్యమహిమ, లరయనోచితిమంచప్పు మురియఁగనిరి. 95

గీ. ప్రాచిదక్షిణములఁగాంచి వరుణదిశను, గనిరిమ్లేచ్ఛాధికారుల ఖడ్గనరుల
నాహవోజ్వలకోపరక్తాక్షిదీప్తి, తాసవోద్గమఖీ యదవక్రాంచితులను. 96

వ. అట్టియెడసతీమణులాయా సహోత్కర్షంబభి వర్ణించి రెట్లన్న. 97

క. కల్పతరునాసవంబిది, యల్పంబనియెంచనగునె యారోగ్యకరం
బల్పునిబల్లిదుఁజేయును, నిల్పునటాజికిని నెదుట నిర్భయభటుఁగాన్. 98

ఆ. దేహకాంతిఁగనఁగ దే దీప్యమానమౌ, సాహసాంకశక్తి సంభవిల్లుఁ
గల్పతరువుధారఘున పుణ్యులకునబ్బు, నల్పజనులకబ్బ నరుదుకాదె. 99

వ. అనితద్వివరంబెల్ల మున్న తామెఱింగినవారౌట స్వైవిధంబులఁ జెప్పికొనుచునిట్లు
వీరుండనట సౌధాంతరంబునబీబి. 100

క. అంతటనిష్కపటంబుగఁ, జెంతనుమెలఁగుటయెమాని చింతాన్వితయై
పంతముననొచుగుబీబికి, సంతాపంబుప్పతిలుట సరసుఁడుఁగనుచున్. 101

మ. పొలయల్కంబలెనోరమో మిడుచునాపూబోఁడి కూర్చుండఁగా
నలకల్బూవుచునంతరంగమున నాయబ్జాక్షి సంతాపముం
దొలఁగంజేయఁదలంచి యిట్లనియెనాతో నేల భాషింపవే
యలుగంబూనిన కారణంబెదియొ నాయందేమితప్పెన్నితే?. 102

చ. అలిగియిటుండనేమి ఫలమంబుజమందును జంచరీకమి
ట్లలుకవహింపఁగానె వరికందులలాభమె యెంచులోభమౌ
లలనలమానసం బెఱుఁగలక్ష్యము చేయుదు రేరువారినీ
యలుకలు కాంచికాదె యిటులారయకుండఁగ దూరమేఁగుటల్. 103

చ. అనిశముకోపముంచఁ దగదందునివారణ ముందెతెల్పితి
ఘ్నమగుభక్తపాలనము కంటెను నెక్కువలేదిఁకెద్దియు
న్ననునిటునిందచేయుటిది నర్మిలిభాషణలంచునెంచెదో
కనుఁగొనుమింకనిష్కపటకాంతుఁడవాక్యము నిక్కవంబగున్. 104

మ. మనవిశ్లేషముగొప్పగాదరయనా మానీంద్రునుల్లంఘనం
బనఁగాదుస్సహమెన్ని భంగులనొనన్నాతండు చీరంగనేఁ
జనకున్నంతనె సాహసించియిఁకఁదాఁ జావంగనుంకించెడి
న్మనయీకూటమి వాయనోర్చినది యామానీంద్రుఁగాపాడనే. 105

మ. వదలంజాలవు నన్ను నీ వరయ నప్పా యుండు భూమీశుతోఁ
గదియించెన్ని పథంబుఁ దాఁ బిలిచి రాఁ గం జేసెద న్నన్నటం
చదిగాకున్న నిఁ కేమి కావలయు నా యందుండు నా నమ్మిక
ల్చెదరం బోవవె భక్తరక్షణము నేఁ జేయంగ లేకుండినన్. 106

వ. అని యాతండు పలుక వినివిని యొక్కింతతడవునకు మెల్లన మోమెత్తి. 107

మ. అనఘా దేవర యూక్తులందుఁ బరిహారాధారమే చుండిన
న్ఘనకేళిం జను బాసలం దలఁపనోఁ గాకీవిధం బంతయున్
దను తాపంబడఁ పంగఁ జాలునె మనోదార్ఢ్యంబుఁ గల్గించు నే
యనిశంబు న్విడ నాడనంచ నెడు మీ యానల్విరుద్ధంబు గాన్. 108

చ. చనుచుఁ దలంపకుండిన దె చర్చకుఁ గారణ మెట్లు కాదు! నా
మనమున ధైర్యమెట్లగుఁ బ్రమాదము కోఁ పమియే నెఱుంగసూ
వినఁగ నరాణి వాసమిది వీనులుఁ గన్నులు రిత్తబోత్తలా
మనము కలంకఁ గుందుటను మానుచు నెట్లవి తెల్ప లేనివై 109

వ. అనుచు నింకింక నేమేమి యోపలుకునట్లున్న జాడం గాంచి యాప్రోడ సందిచ్చినం
బసందు చెడునని ముందునకు జరిగి.

గీ. నీదు సాహసవాక్యము ల్నేను విననె, బయలు వెడలితి వచ్చితిఁ బంత మేల?
వలదు వెన్కటి చింతనవాదు లేల?, తప్పు లెన్నకుమంటిఁ గా తలిరుఁబోడి. 111

గీ. అంచుఁ గౌఁగిటఁ జేర్చి కొంచని యొనుటియు, భక్తవత్సలబిరుదును భద్రపఱప
బొందియరిగిన మానస మిందె కలదు, నీదు హృదిలీనమై యుంట నే నెఱుఁగనె?. 112

సీ. కుసుమాంగి నీస్పర్శ గోరంత సోకిన మేనికాకలు దీఱుమీఱుఁ జలువ
ఏణాక్షి నీచూడ్కియే మాత్ర మానిన నెదకు దురుగ ముద మొదవెడిఁ గద
శుకవాణి నీమృదుసూక్తులు వినఁబడ్డ వీనుల కమృతమ స్వాద్కకలుగు
పద్మసుగంధి నీప్రక్కనిల్చిన జాలుఁబరితాపమును ముక్కుపట్టియాడ్చు.

తే-గీ. మణిమయస్వర్ణవిగ్రహ మరతు నెనిను?, నీలమణిరుచినొప్పెడి నెటికురులివి
అధరమిది కెంపు ద్యుతిమీఱు సుధను గేరు, చంద్రవదన రానీ నవ్వె చంద్రికగదె. 113

వ. అంత నింతిచింత వాసి యిట్లనియె. 114

క. దేవరకును సాదృశ్యము, భావింపఁ గల్గునేడ? బల్కులకోఱఁ తా
శీవికొ అంతయ? మాయలు, నావిధము లెకావె? మనసు హరియింతు హరీ. 115

గీ. అనుచు నీకోఁబు నారత హర్షమంది, కాయముల నొప్పు శ్రమజలకణములిగుర
మలయపవనవిహారపు విలసనమున, విరుల తావుల నెన్నుచుఁ దిరుగుచుండ. 116

గీ. ఖేచరాంచితపుష్పక క్రీడ వెడలి, సప్తజలధినవద్వీప సంతతులను
జగమునందెల్లఁ గల మహైశ్వర్యములను, అరయుచుండిరి వెఱఁగందు చతివలెల్ల. 117

ఉ. ఆఁగతిఁ గాంచిరొక్కచోట మహావిభవాఢ్యుల నింకనొక్కచోఁ
ట న్భోగులరోగహీనులను బుణ్యులనొక్కచోఁ బూతగాథుల
న్యోగులనొంటనిష్ఠఁదగి సుస్థిరతం జెలువొందువారలం
ద్యాగులనింకనొంట బహుదానపరాయణులైన వారలన్. 118

క. కనుఁగొని రాశ్రమమొక్కటి, కనవచ్చు మునీశుఁడొండె ఘననాదంబు
ల్వినవచ్చు వింతయదియని, యనవచ్చుంగాదె వారలడిగిరలమునిన్. 119

చ. ఇదికడునద్భుతంబు జనులెవ్వరుఁ దోఁపరు తూర్యనాదము
లున్మదముగనంబుమధ్యమున మ్రోయుచునుండుట కేమికారణం
బదియెఱిఁగింపు మాకనుడునమ్ముని యిట్లనుమాండకర్ణియ
న్నదమలపూజ్యుఁడొక్కముని సత్తముఁడిందుఁదపోబలంబునన్. 120

క. కుహరీకృతసలిలాంత, ర్గృహమున నచ్చరలతోడఁ గ్రీడాపరత
న్విహరించుచుండనిట్లగు, మహిళాజనకలితగాన మంజులరవముల్. 121

వ. అనవినుచునాశ్చర్యంబందుచు నటువాసి. 122

గీ. దివ్యవనములనటఁబలు దెసలఁగనిరి, నిరుపమానందకరపుష్ప భరితములను
భవ్యరుచికరబహువిధ ఫలయుతముల, సారసాంచితకాసార సలలితముల. 123

క. ఆరోగ్యదాయకములా, హారంబులటంచునవటి యబలలుఁబురుషు
ల్తీరైనవారటంచును, వారలువర్ణింత్రుసాగి వచ్చెదువేళన్. 124

గీ. ఊర్ధ్వలోకాళివర్ణింప నొకరివశమె?, నిరుపమానంబు నానంద నిలయమనగు
నందుఁజనఁగోర్కెలొనఁగూడునతిశయముగ, నంచువర్ణింతురక్కొంతమించు చేడ్క.

క. తొలిరేయివిహరణంబున, బలుతావులఁగన్నవాని వర్ణించుటతోఁ
జెలవాఱుజామునందుం, గలికిమహాసౌధమునకుఁ గామినులేతే. 126

వ. సకల చరాచర నిర్మాణహేతుభూతుండైయు సతీమోహంబునం జనకపడి
యుండి కాన్పించి యటనున్న సెల్వాపిల్లిరాయని దర్శించినంతనె పుష్పకంబుడిగ్గి
పూఁబోడులెల్ల జోహారులొనర్చి యిట్లని విన్నవించిరి. 127

గీ. మోదమిప్పటికాయెనో మోహనాంగ, మాసహాసాళ్ళిగనలతోడ మమతలుడుప
గోపికాక్రీడఁబోలిన కూర్మిసలుపు, కోర్కెయిఁకనిదెయంచన గురుఁడువలికె. 128

గీ. సంశయంబేలదానికి? సఖియలార!, ఆపువిహరించుతటినది చూపఁబడును
నాఁగనేమొక్కిఁజాగిరా నారులెల్ల, నింతకన్నమదమకు స్నె యొచ్చఘమతి.

వ. అప్పటికివారినెల్లరవీడ్కొని విగ్రహాకృతిఁదాల్చివిమానారూఢుండై యరిగెనురల,

క. మఱునాఁటిరేయిమాయా, కరపుష్పకనిలయుండగుచుఁ గారుణ్యమునం
దరుణీమణిసౌధంబున, ద్వారకదుర్భతసరణిడిగ్గఁ దారయవోలెన్. 131

చ. అనిశమురాకకైయెదుట నారయనారయ వేట్కమీఱఁగా
గనుఁగొనఁగల్గి పుష్పకముఁ గాంతునటంతనె చూడఁగల్గుట
న్మనుటయుఁగల్గెభూషణభరణ మమ్మలనెల్లరవే భరింపఁగా
నెనరునవారిలితౌరమహానీయ ప్రదీశమనోహరాకృతీ. 132

గీ. మీనకేతుశరంబుల మేనుగంద, శారికాకీరకేకుల సంకులముల
జంచరీకరుతంబులఁ జంద్రకళల, నంగనలమేనుతాళమి బెంగవొడమె. 133

గీ. విరహవారాశిదాటింపఁ బరమనౌక, చందమునఁనొప్పురాధికా నందదాయి
సౌధమునడిగ్గవేగమే సారసాక్షి, అనుచుఁబొంగుచుఁ జెలులెల్ల హాజరైరి. 134

గీ. కేళికాసక్తబీబియుఁ గేలుమోడ్చి, దాస్యమొనరుపదీవించె దయితుఁడపుడు
స్వారివెడలుదమంచును సరసనూక్తు, లాడనారోహణముచేసి రందఱందు. 135

గీ. సాగరాంబుమధ్య సంస్థితమైయొప్పె, ద్వారకాపురంబు తరుణులుగన
అరియఁగోరిడిగ్గి రాపురమందును, దేజరిల్లుహాయలు తిరిగిచూడ. 136

గీ. అష్టదిక్పాలవరులెయందనవరతము, బలుఖిలేదార్లుసర్దార్లు వాజివహుల
ఫౌజుదారులుయూథము ల్పన్నువారు, నాజికోవిదులోజనై యమరువారు. 137

క. సురనాథునగరమట్టులఁ, గరితురగభటాళియొప్ప ఘనతయునొప్ప
న్సురకిన్నర గంధర్వుల, సరివోలెడిపౌరులొప్ప సంపదలొప్పన్. 137

క. రాసులెనవరత్నంబులు, భౌసిలుబారువులలెక్కఁ బలుతరగతులం
గాసులుమొహరీల్వరహా, ల్వాసిగనాణెంబులెల్ల భండారములన్. 139

మ. అట్లుబృందావనవాటికానఁబడె బహ్వైశ్చర్యయుక్తంబుగాఁ
బటుసంతోషమునొందిమేనెలుఁగకే భ్రాంతాత్మలైయేగుచో
మటుమాయన్నహుబంధుజాలవిలస న్మాయాయశోదాగృహం
బటుగోపీజనశాలలేర్పడియె నత్యైశ్చర్యయుక్తంబుగా. 141

క. విటుఁడౌసామియయేఁగఁగఁ, బటిమపుఁజిత్తరువదేమొ భామామణియా
మటుమాయరాధవచ్చినఁ, బటుసోదరియాచుబీబి పనుపడియుండెన్. 14[illegible]

గీ. గోపికలతోడఁజెలులెల్ల గూర్మిమీఱ, వారివారింటివారితో వీరుఁగలిసి
మెలఁగితిరుగుచు వెన్నపాల్మీగడలను, నారగింపఁగఁగొన్నినా శ్చర్యగనయ్యె. 14[illegible]

వ. అంతనొక్కనాఁడు. 14[illegible]

క. బృందావనరమ్యస్థలిఁ, జందురునిప్రకాశ మొనర సంతసమలర
న్నందాత్మజుఁడగుమాధవుఁ, డందముగానుమురళిశ్రుతి యనుసంధించెన్. 144

క. శ్రుతిమేళనంబు వినఁగనె, యతిమోహాంబావహిల్లె నతివలకెల్ల
న్నుతియించుచుఁ జెంతకుఁబో, స్వతులూహలు సేయునట్టి సాహసమొదవెన్. 145

గీ. రాగులయిరి రాగాలాప రమ్యమరసి, లాహిరియటూనసాగెల లనలకపుడు
పరవశాయత్తదేహ విపాటవమున, మరుశరంబులదాడికి మమతలాదవె. 146

గీ. ప్రాణనాథునిఁగనకిఁక బ్రదుకఁగలమె, యనెడునాసాహసోన్మాద మంకురింప
బంధుగోపికలానరించు భంగిఁజెలులు, విరహవేదనకోర్వక వెడలిరపుడు. 147

క. సురకిన్నరగంధర్వులె, మురళీగానామృతమున మోదాత్మకులై
యరయుచుదివినటునిల్వఁగ, నరులెంతటివారుజ్ఞప్తి నానలు వెలయన్. 148

క. పశుపక్షులెల్లనచ్చట, నిశియనినిదురింపఁబోవె నిర్మలహృదితోఁ
బశుపాలకుమురళీరవ, వశతనువిడకేడవాడ వశియించెసదా. 149

గీ. నెమలిబుమధమజమునెటిఁగ్రౌంచపక్షియుఁ, గోకిలాశ్వకములు గుణవివరణ
స్వరములేడిఁటికిని సాంకేతసంబంధ, సాక్ష్యమిచ్చునట్టి చక్కనిలిచె. 150

గీ. అంచసింగముభేరుండ మలహరిణము, సాళువముజిల్కశారికల్సరిగమలను
స్వరములకునై నవాహన సరణిఁదెల్పఁ, బెంపుమీఱంగ మెలఁగెను బెఱుకులేక. 151

గీ. జాజిసంపంగిసురపొన్న లోజవిరిసె, మల్లెకేతకికరవీర మంజులములు
గీతసుస్వరమేళనఁ గీలుకొల్పఁ, దత్స్వరంబుల హారసంతతియనంగ. 152

గీ. ఘనతగలచూతఖర్జూర కదళులునటి, జంబువును దాడిమంబుద్రాక్షయునుబొన్న
తామెసప్తస్వరంబుల ధామములను, టంచుఁదెల్పంగననఫలియించెనపుడు. 153

గీ. రాలఁగరఁగించు గాంధర్వ రాగమెన్న, జంగమంబులకానంద సంపదతగి
మనసుకరగుటయాశ్చర్య మనఁగవలెనె. చెలియలాడలెఱుఁగగమాలిలిచిరటునె.

గీ. గోపికాజనబృందంబుఁ గూడిబీబి, తనసహస్రసఖీమణుల్తాను మ్రొక్కి
మోహపరవశగతిగల యూహఁదెల్ప, భక్తవత్సలుఁడిట్లను భావమరయ. 155

క. సంగీతలోలులారా, యంగీకారంబుఁగనువె యటుగేస్తులకీ
యంగజకేళివినోదము, భంగంబగుసాధ్వీచరిత భావముఁదలపన్. 156

వ. అనిశ్రీకృష్ణుండనుడు వనితామణులెల్ల రిట్లనిరి. 157

క. పతులకుసతులకుఁ బతివై, సతతమునవవిధములైన సంబంధములం
బతివగుటనాతనంబే, వితమరయఁబతివ్రతాత్వ విహితమెయిదియా. 158

క. క్రీఁగంటిచూఁపుగలవార, భోగార్థులఁబ్రోవుమీఁడఁ బూఁబోఁడరిండ్ల
స్వేగంబె కేళికాసుఖ, భాగుండవుగమ్ము కామి బ్రదుకుటసున్నా. 159

వ. అని విన్నవించినంతనె కృపాయత్తచిత్తుండయి. 160

గీ. నాయకీజాతులరసియానాయకుండు, జాతికనుగుణబంధముల్ జతపఱచియుఁ
గళలనాటుచుఁదమిరేప గళరవంబు, లందముగఁగల్గుకేళికానందమొదవె. 161

క. అందఱికందఱుతానై, సుందరలతకుంజములను జోద్యంబొప్పం
బొందుగభోగానందము, నొందఁగసంపూర్తిచేసె నొకటొవేళన్. 162

గీ. ఇట్టులారేయిగ్రీడించి యిరవులకును, జేరినిజవర్తనంబునఁ జేడెలుండి
యప్డుగోగణజాలంబునరయఁజూడఁ, గాననంబునఁ బ్రేపల్లెఁగాంచిరంత 163

గీ. వత్సరంబునకొకసారివనవిహార, మందుఁజెలఁగంగనాచట్టివిందులమర
నీకరణిమోహపరవశులై కడపిరి, పెక్కుహాయనములనాడ నొక్కనాఁడు. 164

క. జలరాసక్రీడలనొగిఁ, బలుతెఱఁగుల గోపికలకుభావములలరం
జెలఁగుచునలకేళివిధి, న్నెలఁతలుగనుచుండ నేఁగ నివ్వెఱగందన్. 165

త. మంతనముసల్పువేళను, వింతగభంగించెనంచు వెదకుచుఁజనిరా
యంతస్థితత్త్వమెంతయుఁ, జింతింపుచుదచ్చికడల శ్రీహరియనుచున్. 166

వ. అట్టియెడఁబూర్వప్రవర్తనంబులందామనోహరచర్యలందలంచిప్రార్థింపఁదొడం
గిరెట్టులననిన. 167

సీ. శ్రీమచ్ఛరచ్చంద్రకౌముదీద్యుతిమీఱయమునానదీ తీరమందెసంగ
గంధర్వవరనుతగానంబు మురళినిగదియించి తౌరమోదదమహాత్మ
సారిసస్సరిగమసారిసస్సనిపమ సరిమపాసరిసపాస్సరియనంగ
అలగోపికలవీనులలరంగనీ గానసుధఁగ్రోలికొంకకచొరవఁగనిరి.

తే-గీ. తరితకుందరితాంతరిత ఝుణుధణత, తధణఝుంతరి ఝుకిణతతకిటధిమిత
ఢీంకుఢీంకృతకిటతక ఝూంకృతంబు, కుదురుబహుశబ్దజాలంబు గుప్పితౌర. 168

గీ. చింతలన్నియుఁబెడబాయ చిత్తములను, జిత్తజుమిటారులెల్ల నీ చెంతఁజేర
భ్రాంతమతులైనవారికిఁ బ్రాపవైతి, వేణుగానవిలోల మేల్జాణభళిర 169

సీ. కంకణకింకిణీఘననాదములు మ్రోయకిణకిణాంధణధణాం ఝుణుతయనఁగ
మవ్వఁపుఁగటిసూత్ర మంజురవముదోపతకతకతక ఝుణుతకిటయనఁగ
పచ్చలవజ్రాలపతకాలకాంతులు చకచకనిగనిగచక్కనెసఁగ
నవరత్నమణిమయ నవ్యభూషణములుతళతళమెఱపెడు తళుకులొసఁగ.

తే-గీ. గోపగోపికాగణంబులు కూర్మిఁజెలఁగఁ గ్రీడలొనరించు నీహాయల్ల్యాపడఁదరమె
మానవాకృతిఁగైకొన్న మాహ్వాదిశ, వేణుగానవిలోలమేల్జాణభళిర. 170

వ. అనియిట్లువర్ణించుచు సమ్మోదయాగోపికలంగలిసి బీబీపరిచారికా సహస్రగోపికాగ
ణంబును వెదకుచుండి. 171

క. చెలికత్తియలా వేగురు, నలుదిక్కుల వెదకి వెదకి నాథుఁగనకయే
బలుదూరమరిగియరయఁగఁ, గలదందొకయాశ్రమంబు కనరమ్యంబై. 172

గీ. జాతివైరంబెలేదీడజంతుకోటి, కేమిచిత్రంబొకంటికే యింతులార
పర్ణశాలలమౌనీంద్ర పరిజనముల, వేదశాస్త్రార్థఘోషచే వీనులలరు. 173

గీ. సకలఋతువులసుమముల వికసనమదె, అమృతతుల్యంబుకా సారమందుజలము
అల్లచంపకపాటలహల్లకములు, మల్లెకేతకులానిన మారుతమిదె. 174

వ. అనికొనుచుంగొన్ని యడుగులుముందిడుడు. 175

గీ. చంద్రకాంతశిలామయ చారుగిరియు, నింద్రనీలసుసోపానమెసఁగఁగాంచి
చంద్రనిభముఖులందఱా చందమరయ, డాయనరిగియు మెల్లనా చాయనిలువ. 176

గీ. కనకమునుమించు కాంతిచేఁ గళలఁదేరు, నట్టిశిష్యసహస్రంబున మరనడుమ
మెఱపుతీవియచందాన మేనుమెఱయు, తాపసోత్తముఁగాంచిరి తరుణులపుడు.

గీ. అందునిల్వఁగనానంద మధికమగుట, వందనంబులొసల్పిరి వానికపుడు
దీవనలొసంగె సౌభాగ్యదీప్తులమర, గోపికావేషధారులఁగూర్మినరసి. 178

వ. అలమహాత్ముండగుమునిశేఖరుండిట్లనియె. 179

ఉ. మేమువరప్రసాదమున మేరుగిరీంద్ర సమీపమందునా
సోమగిరిన్వసింపగురు శోభితమానససృష్టిచేతనీ
భూమినినుద్భవించితిమి భూసురవర్యులమమ్ముఁ గూడమీ
స్వామికృపాకటాక్షుల వసంయుతయోగులఁగా నెఱుంగుఁడీ. 180

క. యోగముచెడభూసురులై, భోగాధ్యక్షతనునొంద భూపతులగుచు
న్నాగముభోగముగతిగా, యోగముమదిఁదలఁప కుఁదురుర్వినివారల్. 181

సీ. మంత్రయోగంబుచేమారుత సంచారదేహమర్మంబులు దెలియవచ్చు
లయముచేఁదనలోనిలలిత ప్రణవనాదసూత్రంబు మదినూనిచొక్కవచ్చు
హఠముచేజర మనశ్చరములుభేదించి కాయంబుసిద్ధినిగానవచ్చు
సాంఖ్యయోగంబుచే సకలేంద్రియవ్యాప్తులరయుచుఁ దన్నుఁదానెఱుఁగవచ్చు.

తే-గీ. దారకముచేతఁదనువులోఁ దానువెల్గు. చున్నరీతినిగనవచ్చును రుతరముగ
రాజయోగంబుచేఁ బరబ్రహ్మమందుఁ, బొందియుండంగవచ్చును బూర్ణుఁడగుచు.

సీ. హఠయోగమెట్లనయమనియమాసనములును బ్రాణాయామమును మొదలగు
యోగసాధనములనొగిని గుంభకముద్రసాధనాన్వితమగు సరణియోగ
మనునగినద్వాదశాబ్దంబులందునె సిద్ధిసంభవమగు స్థిరమతులకు
నందునముఖ్యంబయందును దర్పణముద్రయాంచర యంగమోదకరము.

తే-గీ. మంత్రమననంబు స్మరణయుమదినిగూర్చి, రేచకంబుకుంభకముల రీతిమెలఁపి
ధ్యానధారణసల్పనౌఁ దత్వసిద్ధి, జపమొనర్పంగనిర్మల జ్ఞానియునగు. 183

వ. ఇట్లుద్వాదశాబ్దపరిమిత నిష్ఠకుఁగడఁగునెడం బ్రథమాబ్దంబునరుజాహరణ ప్రాప్తి యుద్వితీయంబునఁ గవితాధోరణికలుగుటయుఁ దృతీయంబున విషయాసక్తి తొలగుటయుం జతుర్థహాయనంబు నక్షుత్పిపాసభ్రాంతిని గెలుచునేర్పును బంచమంబునవాక్సిద్ధిఁ బడయుటయును షష్ఠంబున ఖడ్గాద్యాయుధ సమితిచే నభేద్యుండగుపటిమఁగనుటయు సప్తమవత్సరంబున జగతినంటకనిల్చి తేలంగలుకవమటయునష్టమంబున నణిమామహిమాద్యష్టైశ్వర్య సంసిద్ధిఁబడయుటయు నవమంబునాకాశగమన సామర్థ్యంబులభించుటయు దశమసంవత్సరంబున మనోవేగంబొదవుటయు నేకాదశంబున విశ్వంబెల్లవశపడుటయు ద్వాదశంబునసాక్షాదీశుండుతానగుటయు నేరుపమనిదియొకతత్వసిద్ధిక్రమంబు ఇదిసామాన్యులకుదుర్ఘటంబుపూర్వకృతసుకృతవిశేషంబునఁగానియోగంబలవడదు ఇదియొమావివరంబుగదా.

క. మామకశుభదాశీస్సున, భూమండలవిభుఁడుమీరుఁ బోలినవిభుఁడౌ
సామర్థ్యమొనరునమ్మఁడు, వేమోదముచిక్కనిలుఁడు విమలాత్మకులై. 185

వ. అనియాశీర్వదించి వారిన్నిలిపికొని. 186

గీ. విందుగావించిరాపూట వివరమెుఱుఁగ, మోతిలాడులు కేసరీ భాతుఫేణి
దూదుఫేడాలుబర్ఫియు స్వాదుఫలము, లెన్నియోకూర్పభుజియించి రేపుమీఱ.

క. చందనతాంబూలాదుల, సుందరులానందమంది శోభాయుతలై
సందర్శించిమహాత్ముని, వందనమిడియిట్లులనిరి వారలువేడ్కన్. 188

క. కడుదవ్వియాశ్రమమీ; కడకెట్లుగురాకమగుడ గారుణ్యనిధీ
అడియాసఁగొల్పుకార్యమె, అడియేన్దాసులమొసంగు మాజ్ఞమహాత్మా. 189

గీ. అనిపచించుచెలుల నాశీర్వదింపుచు, దవ్వటంచుమీరు తలఁపవలదు
ఓషధిగొనుడిదియె యుక్తవేళకుమిమ్ము, నిచటఁదెచ్చినిల్పు నింపుమీఱ. 190

క. సంకల్పమాత్రముననే, సంకేతస్థలమునందు జక్కఁగనిడెడు
న్నంకితమతినుండకుఁడీ, సంకల్పించితినిమన్నె సమకూర్పింతున్. 191

క. మీమీజీవితకాలము, కామితభూస్వర్గభోగ ఘటనగలుగఁగా
నీమముఁదప్పక భక్తిని, స్వామిన్నాంచారిఁగొల్వఁ జనెదరరుగుఁడీ. 192

వ. ఇంకన్నిమ్మకుఁ గలుగనున్న భవిష్యద్వరుం డెట్టివాఁడనంగ. 193

క. దర్గామహాత్మ్యమెన్నఁగ, షర్గామస్తానుమేటి షాహిన్షాహా
మిర్జాఖుదాఫరస్త్ దార్, దర్గాఖాన్వరుఁడతండె తాఖత్ దారా. 194

క. తనువులుసహస్రసంఖ్యగ, ననువుగఁదాదాల్చిమిమ్ము నబలలనెల్ల
న్వినుతానందశుభమునిడు, ననవిల్తునికేళిఁదేల్చు నవ్యప్రతిభన్. 195

వ. అనుచు వారిభావికాల వివరణంబుం దెలిపియు. 196

గీ. పాదలేపనరసమొప్పు బరిణానొసఁగి, వలయువేళలఁబదముల నలఁదికొనిన
దలఁచుస్థానముఁజేరఁగ దరమగునిది, భద్రముగనుంచుకొనుఁడన భాగ్యమనిరి. 197

ఆ. ఆజ్ఞనొసఁగుఁడంచు నంజలు లొనరించి, బహువిధములనుతులఁ బరగఁజల్పి
యానవడసికదలి యందందు విభునిని, వెదకనేగిరంతఁ గదిసివారు. 198

గీ. వనమునెల్లను వెదకియు వారిజాక్షు, యలసిసొలసినవారమో యాత్మచోర
కాముకులమమ్ముఁబ్రోవుమీ కరుణతోడ. నంచుఁబ్రార్థింపఁదొడఁగిరందరయలేక.

గీ. కఠినమెల్లఁగుచయుగంబులఁగదియించి, మృదువుపదములందు మిగులమెలఁపె
సృష్టికర్తతెలివిచేటొనగూర్చెనే, యిష్టవిభునివెదక నేగలేమి 200

గీ. రాయిరప్పలనకహోయిగావనముల, సఖునివెదకుటకునె సాహసించి
యెంతదవ్వైననెలమితో నడతముఁ టన్నఁ జింతపాడమె యలసటఁగన. 201

క. తబ్బిబ్బులనుచుఁ దరుణుని, యబ్బురపుంజర్యఁదలఁచి యాయాసముగా
నిబ్బరము సెడిరి వెదకఁగ, బిబ్బోకవతుల్సహస్ర బిసరుహనేత్రల్. 202

వ. అంతనన్వేషణయత్నంబుడుగ నగుడునన్యచింతపాడమినవారెల్ల నొండొరువులతో
నిట్టులనిరి, 203

క. లీలామానుషచర్యలు, హేలావతులారమనకు హెచ్చుగఁజూపెం
గాలావధిమఱచితిమిఁక, నేలీలన్బొంకనగునొ యేలాగగునో. 204

క. ఏమనిబొంకఁగనగునో, ఏమిషఁగల్పింపఁదగునొ యేగిప్రభునితో
సామింగూడినకాలము, సామాన్యమెయెన్నొ యెండ్లు జరిగెనెకట్టా. 205

వ. అనవిని బీబీనాంచారంబ యిట్టులననియె. 306

గీ. శంకమనకేలసాహస చర్యనూని, భీతిఁజెందుట నేమగు బేలలార
సింగమండయ్యెఁగుంజర శ్రేణిలెక్కె?, గోపశేఖరుభరణాను గొదవగలదె. 207

గీ. వీలుగలిగినచోఁగోట విడుచుఁగాక, వీలుగామినిమేల్కోట విడుపుఁగాక
కలవరింపకచూడరే కాంతుజాడ, నిరుపమాకారుఁగాననే నెమ్మితోడ. 208

క. ఈరీతి బెగడుఁ జెందిన, నారులయుల్లంబులరసి నాథుఁడు మరలం
గారుణ్యకటాక్షంబున, నారామలతో నికుంజ మందు వెలసియుఁగన్. 209

క. బంగాళరాగసారణి, శృంగారవతుల్వినంగఁ జెలఁగుచుఁ బాడం
బొంగారెగబ్బిగుబ్బలు, బంగరుచేలముల మేటి ప్రభుఁగనిరబలల్. 210

క. డాయంజనిజోత్తాములు, కాయంబులు పుల్కరింపఁ గానొనరుచుచుం
బాయంజన నేమమ్మల, మీయండ సెనమ్మి యిటకు మేమొగిరాఁగాన్. 211

వ. అనుపల్కు విని యున్న వనివాఁడుపోలెఁ బ్రియుండిట్లనియె. 212

గీ. వనవిహారము మిక్కిలి వనటఁగూర్చె, పూలనిరసించు నాప్రియు రాలిసొగసు
అంతలో యాదిరాఁగ నావంతవాసె, నమ్మ యీజాడ వెదకఁగ మిమ్ముఁగంటి. 213

గీ. అనవె బీబియు ఖుర్నిషు లాచరించె, మోహనాకార రాధికా గేహవాస
మాకుఁగలకోర్కి తీర్చితి మహితయనుచుఁ, జెలులు జోహారువులు సేయఁ గలిగినంత.

గీ. చెలియ నంకస్థలంబునఁ జేర్చి నిమిరి, తత్క్షణంబునఁ బుష్పకాంతరమునఁ దగి
వేగగనవీధి నేగుచో వింతయేమొ, సౌధభాగంబు కాన్పించె సఖులకపుడె. 215

గీ. వేగుజామున సౌధాగ్రమాఁగతిఁ గని, బీబితో డిగ్గి రంభట క్షేమటనుచు
మేలుకొల్పనగారాల లీలలొప్పె, ముదితలకు మాయ క్రమ్ముడు మదకలఁగఁగ. 216

గీ. వ్యవధి చందంబు దలఁచిన వారులేరు, మాయదేవుని మహిమంబు మదిని మెచ్చి
చెలులు వేగురు వెఱఁగందు చింతలుడిగి, కాల్యకృత్యంబులొనరింపఁ గడఁగిరపుడు.

క. శ్రీరుక్మిణీశ కేశవ, ధారాధరనీలదేహ తామరసాక్షా
కారుణ్యాబ్ధీ త్రిజగ, ద్భారవహా గరుడవాహ పాండవపక్షా. 218

పంచచామరము.

సురేంద్రరక్షకా మహాత్మ సూర్యచంద్రలోచనా
సురారినాయకాంధకారసూర్య పాపమోచనా
విరాజమాన వేదవేద్య విశ్వవిశ్వనాయకా
పురారిసన్నుతాచ్ఛకీర్తి భుక్తిముక్తిదాయకా. 219

గద్యం. ఇది శ్రీహేమపాలస గోత్ర కామిసెట్టివంశ పవిత్ర శ్రీవేంకట
దాసపుత్ర పేరమదొరాఖ్యసుకవిమిత్ర
ప్రణీతంబయిన యాదవాద్రీశో
పాఖ్యానంబునందు
ద్వితీయాశ్వాసము

తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీవేదాంతవిహారా, దేవావనదనుజహరణ త్రిభువననేతా
పావనసురమునిజనసం, భావన శ్రీవేణుగోప బాలసుచేలా.

వ. అవధరింపుమా వలికథా వివరణం బెట్టులనన్న, 2

గీ. ఇట్టిమాయామహిమముల నెన్నియేని, బ్రతిదినంబును జూపుచుఁ బరమమోద
భరితులం జేయుచాబీబిఁ బరిజనముల, స్వర్గసుఖమేలతమకన్న సరణిమనుప. 3

క. అట్టులదినములు జరిగినఁ, గట్టడిగలపనియదెప్డుగాదను చింకం
గుట్టుడిపికట్టొనర్చియుఁ, బట్టునవేనుద్వహింపఁబాదుపసుతతాఙ్, 4

గీ. దాదిఁజూచినన్నుఁదలఁపవ దేమకో, లొమ్మరేపొసఁగుదు లెమ్మటంచుఁ
గాలమెల్లజరిపి కడుమోసపుచ్చితి, ప్రాణహానియగునె ఫలమటనియె. 5

గీ. పరిణయార్థమింకఁ బరికింపఁ దగుఁగాన, బొమ్మఁదెచ్చుమాట బొంకెయైన
బితనటరయనేగి భేషనఁ దెల్పుము, యతికిరాయభార మతులితమని. 6

గీ. ఓయమ్మదాదివినఁగదె, మాయయ్యసమీపమునకు మసలకచనినీ
వాయధినాథునితోనను, మోయయ్యయు పేకుయింక నొప్పదటంచుఙ్. 7

గీ. బొమ్మబొమ్మగాదు పూర్ణావతారస, ద్విభవరూపమనుము విమలముగను
యౌవనాంకురమున నాబీబి యంకస్థ, మాన్యచరితుఁడయ్యె మానదనుము. 8

గీ. మంతనంబెల్ల నీతోడ మనవిచేసి, యుంటిఁగావునసందిగ్ధ ముడుగునటులఁ
బలుకఁగదవమ్మ గాంధర్వ పరిణయమును, దెల్పఁగదవమ్మ సర్వంబుఁ దెల్లమగును.

క. యతిపతికి రాయభారం, బతివినయంబలరఁబంపనగుఁ దగవనిమా
పితకెఱిగింపుము ప్రౌఢిమ, నితిహాసాదులనుగూర్చి యెలమిదలిర్పఙ్. 10

గీ. ఆత్మశక్తియుఁ బరశక్తియరసిపిదపఁ, బంతమొనరింపమేలంద్రు పరమబుధులు
ఎదుటయతియాటబలిమి మేలొదవదనుము, హస్తిమశకాంతగం బగునరయవారఁ

గీ. యతులుగేస్తులపైఁ గోపమందిరేనిఁ, జిత్తవిభ్రాంతిగా శాపమిత్తురకట
కానబలవంతమింతయుఁ గాదు నెరప, రాయభారమవియ్యం పురాణఁగూర్చు. 12

క. చెప్పితిఁగొన్ని తెఱంగులు, సెప్పెడిదేమెల్ల మున్నె చెప్పితిఁగాదే
చెప్పినయంతయుఁగన్నులఁ, గప్పినయట్లెల్ల మీరుఁ గాంచితిరిగదా. 13

క. మున్నే నన్నన్విన్నది, యెన్నికగామీరలెల్ల నేర్పడిమొన్న
న్నిన్నను గన్నదియంతయు, నన్నియగాఁగూర్చి చెప్పు వసుధేశునకుఙ్. 14

క. తనకేసుతమైనప్పుడే, యనువగు నాకోర్కెలెల్ల నమరించికొనఁగా
నొనగూడుజన్మమెత్తితి, ననికొందరిదైననె యననగుననుమిసఖీ. 15

గీ. మాటదక్కించికొనుపనిమాత్రమె యను,మన్నియొనుమున్నె సమకూరియున్న ధనము
వేయియేటికి వివరంబువిన్నవించి, తానుపేక్షింపఁబనియెట్లొ మానదనుము. 16

క. నాదుహృదీశుండరయఁగ, శ్రీదయితుండతని చెంతఁజేరిననాకు
న్మోదముమున్నె కలదను, తాఁదెలిసియొనర్పఁ బెండ్లిదారియిదనుమీ. 17

చ. అనుచుననేకభంగుల దయారసముప్పతి లంగముందుగా
ననికనిదానఁగార్య ఫలమయ్యెడు నట్టులనైననాగుచుం
గనఁగనదట్లుకానియెడఁ గట్టకడన్వివరించినట్లుగా
ననియొను తేమిచేసియొకోహో యిగఁ బెండ్లియొనర్పుమీచెలీ, 18

క. నీకంటెనేను నేర్తునె, నాకన్నియు నేర్పినట్టి నవలలమిన్నా
నాకై యేదెట్లొనరిచి, యోకార్యముసక్కఁజేసి యొప్పింపఁగదే. 1

క. వలసినయెడనీవునుజను, మలయతిపతిసమ్ము ఖమ్మునందుఁదగినచో
బలముననతనికిఁబ్రీతియె, వెలయంగానాథుఁగూర్ప వివరింపుసఖీ. 2

గీ. యతివరేణ్యునితో జోతయనఁగదమ్మ, బీబిఖుర్మ్షులని చెప్పి ప్రియముమీఱఁ
బతినిదయసేయుమని తెల్పుప్రభునితోడఁ బంతమొనరింపవలదంచుఁ బలుకవమ్మ

వ. అనుచునిట్లు బహుప్రకారంబులవినయసంభ్రమంబులు పెనంగొనబీబినాంచారాం
పలుకుటయుదాదివిని యమ్మత్తకాశినిచిత్తంబునఁగలతత్తరంబెఱింగి యొత్తైలుంగు
నైనంబనింజొత్తమనియుఁ దత్తదనుకూలవిధంబుల వర్తించికార్యనిర్వాహణంబ
నర్తమనియునిశ్చయించి తగునంతనమ్మకం బగునటులనగు మొగంబొనరియమ
నిట్లనియె. 2

క. నీవచనరచనసూక్తుల, భావంబలరంగనిపుడె పాదుషతోడ
న్నావచనశక్తికొలఁదిని దావకనాయకునిగూర్పఁ దలబొనగూర్తుణా. 2

క. వేగమె పెండిలియత్నము, బాగుగనొనరించుదానఁ బాదుషతోనీ
లాగెల్లఁజెప్పియేనే, యోగీంద్రునకెఱుకపఱచి యొప్పింతుఁజుమీ. 2

వ. అనిపల్కిపచ్చవిల్తు శరంబుపోలునమ్మచ్చకంటి నెచ్చరించితత్క్షణంబునఁ దన్మం
రంబు వెలువడియమ్మేటి పాదుపాకొలువు కూటంబునకుఁ బ్రక్కద్వారంబున
బ్రవేశించునంత హర్కారధిపతింగని. 2

క. హాజరత్ పాచ్చాఆదాబ్, బజనాబ్ సఆదతాపుక్క బందెగికహ్రె
బుజురుగ్ దాదిమిలాఖత్, కెజికర్నె ఆయికామ్హె కెంకినమాలూం. 2

వ. అని దాది హాజరైన విధంబుఁ దెలిపి 'యాహిలాహి ఉమద్దౌలజ్జియాదే' యనుచుం
బరాకుమాన్ప హెచ్చరింపుడు నా మహీస్థల మహేంద్రుండగు మహమ్మదీయేం
ద్రుండు దృక్ప్రసారమాత్రంబున దర్శనావకాశ సూచకంబు దెలుపుడు హర్కా-
రెఱుకపఱప నావృద్ధ దాదిని సమ్ముఖంబునకుఁ జేరవరిగి సముచిత ప్రకారంబులఁ
బ్రణామసంస్కారంబు లాచరించియు. 27

క. బందెగితక్సీరొఖుదా, వందా పేష్ మెహర్‌చహ్నా వాలీబేటీ
షాందీహజూర్మిలాకత్, హుందాదారీహుమర్ జుకాహుకుమ్‌దిలానా. 28

వ. అనుచు విన్నపంబున కవకాశంబొనర్చికొనియు నిట్లనియె. 29

గీ. శల్యపిళ్ళబొమ్మ చనినది మొదలుగ, నింకబొమ్మలెట్టి వేర్పఱచిన
బిడ్డకుందుచుండె భీతిచే నీవార్త, మీకుఁ దెల్పనైతి మేటి ఱేఁడ. 30

క. ఏమెన్నియొ విధములబహు, శామోదకరార్థములను హాయిగ నెఱప
న్నోమటు త్రిప్పుచునుండును, సామీప్యమునకును రాదె సరసములాడన్. 31

గీ. నాటఁగోలె నెఱుఁగ దాటలుఁ బాటలు, లీలవిషయమెద్ది లేదు సుమ్మి
బొమ్మబొమ్మయనెడు నమ్మాటయే తక్క, నెంతవింతయైన సుంతకనదె, 32

గీ. అన్నపానంబులెఱుఁగక యడలుచుండి, పాన్పుదిగకున్న నొడలెల్ల బడలిచెడియె
బొమ్మమాత్రమ్మునకె యింతపుట్టునెయని, వివరమెఱుఁగఁగఁ దెలిసెను వింతనిజము.

క. ప్రోషితభర్తృకచందము, వేషమున నెఱింగియుడుగ వివరము తెలిసె
న్నాభరణలేటికిఁ ద్రిజగ, త్పోషకుఁడా బొమ్మయయ్యెఁ బురుషుఁడతివకున్. 34

గీ. విడువకడుగఁగ నీబిడ్డ వ్రీడతోడఁ, దెలుపలేనో సి చెలి నీవ తెలిసికొనవె
పరిణయంబాయెగాం ధర్వఫణితిననియె, దాపురంబేలనింకనో భూపతీంద్ర. 35

క. మాయలమారి మహాత్ముఁడు, నీయింటం జేరినపుడె నిజభామను శ్రీ
నోయయ్య నీదు సుతగాఁ, జేయించెను గాన నతఁడె చేపట్టఁదగున్. 36

గీ. ఎన్నినాళ్లనుండియో మెల్లఁగనలేదు, బొమ్మమాత్రముగనె సమ్మతిఁదగ
సర్వనాయకుండు నిర్వికారుండునీ, సుతకుఁ బతిగ మెఱసె నతులితుఁడయి. 37

చ. అనవిని పాదుషాయని యొనర్చెరు వొఁగ దెనీదు మాటయే
వినినది కాదు మీనులకు వింతగఁ దోఁచెడు నేను విన్న నా
తనయకు బొమ్మనాథుఁడయి దర్శనమిచ్చె నెయొట్టులుండునో
కనితివె బిడ్డతోఁ ద్రుపడఁగాదన నేరక వచ్చియుందు వే. 38

క. అనఁగా విని మహానీయా, చను నాయింకెట్టి పల్కుచనె బొమ్మలన
న్ననియుండి వింతపడుచును, జననేర్చిన బొమ్మపనులు సమకూర్పవొకో. 39

చ. త్వరపడియేనుమత్తునొక్కొ దర్శనమాత్రమె కాదుపాదుషా
పరమసుఖంబులందితిమి ప్రార్థనమాత్రనె జేసియయ్యనీ
వరసుతనిచ్చిఁగొల్చి తగువారలమౌటను విష్ణులోకమే
యిరవనునమ్మకంబొదవె నేటికిమాటలు మేటిభూవరా. 40

వ. అని మొదలిడి బీబికొప్పినతా పాద్రేకంబును దామొనర్చినశైత్యోపచార ప్రకరణంబును ననంతరకథావిధానంబు నెఱుకపఱుపవెఱఁగంది దొరయుండమరల దాది యిట్లనియె. 41

గీ. బొమ్మగానెంచవలవదు భువనశరణు, మేలుకోటవిభుండగు మేటిప్రభుఁడు
యాదవాద్రీశుఁడహహానీ కల్లుఁడయ్యెఁ, బురుడునీకేఁడులోకాన భూవరేణ్య 42

క. జేటీకేసాదీసా, ఖేటీయతినాథ్కికర్కె ఫీర్వఫలీదే
నాకీక్ ఫక్లోకర్నా, ఝూటాబిల్కుల్నహీజి ఛుప్నహీరహున్. 43

గీ. దాదిసారాంశములువల్కఁ దావినియును, సందియమువాసినిశ్చయ మందియదిని
బ్రతివిధానంబులేదని పాదుషాయు, దేవమానవసంయోగ భావమరయ. 44

వ. పురాతనపుణ్యకథలను దలంచి పరాత్పరువిలాస విశేషంబులనెంచి నరనాథుల సురనేతలు వరియించిన చరితంబులు స్మరియించి పరిణయంబొనర్ప నిశ్చయించి. 45

గీ. రాయబారంబుఁబంపెను రయముతోడ, శెల్వపిళ్లకుబీబి నాంచారునకును
బరిణయంబగుననియెడు పత్రికనిడి, పాదుషాయప్పుడాయతిపతికి వేడ్క. 46

క. అందులకాయతిమోదం, బందుటయేకల్గెఁద్రిజగదధినాయకుఁడౌ
మందరధరుఁడాతనిహృ, న్మందిరముననుంటకలుగ మఱొకండగునే. 47

గీ. కానరామానుజాచార్యఘనుఁడుమ్లేచ్ఛ, విభునికుత్సాహమొదవించు వేడ్కనొక్క
కమ్మవ్రాయించెవిబుధేంద్ర సమ్మతముగ, నట్టిశుభలేఖయదియయ్యె నదెవినంగ.

సీ. శ్రీమన్మహారాజ శేఖరసేవిత శక్రోపమానస చ్చక్రవర్తి
శ్రీమద్రమానాథసేవకోత్తంసుండు దీవించివ్రాయించు దివ్యలేఖ
మిమ్ముమున్దర్శించి మేముకైకొన్నట్టి ముదలకుఁబనులెల్లఁ గుదురుపడిన
సెలవింకఁగైకొని సెలవునకేగక యాగియుండినకార్య మరయనిదియె

తే.గీ. ముందుమేమడుగంగాను సందియంబు, నందియుండినమాదేవుఁ డతఁడమిమ్ము
మాకడకుఁబంచెఁగార్యంబు మాకెఱుకయె, యీశునకుఁబ్రీతికరమగు నింతనిజము.

చ. సకలము మే మెఱుంగుదుము సామికి బీబికి సఖ్యమౌటమీ
యకలుషపుత్రి శ్రీరమణి యంశభవింబ్రభవింపనౌటను

పత్రికముగఁ బెండ్లి కార్యమున మాకును మీకును వియ్యమాటసా
త్త్వికముగ మాపనుల్జరుగ దేవుఁడుమాకుఁదోడ నుంటుపాయసా 50

క. మీతోడవియ్యమందుట, చేతఃప్రియము సుగాని చెల్లవనంగా
మాతగమె మాయధీశుఁడు, ప్రీతుండై పడకుండె బీబిసుతేమాక్. 51

క. కావునఁదగుసుముహూర్తం, బీవనిరూపించి వ్రాయు నేర్పాటొదవ
న్దేవాధిపతి యనేమును, రావీలగు విన్నపము పె రాష్ట్రాధీశా. 52

వ. అనియిట్లు శుభలేఖపనుపఁ బనుటయు నమ్మహమ్మదీయప్రభుండచ్చెరువందియుండ ఱు నెఱింగియున్న విషయంబతాను రాజత్వోన్మాదంబున నెఱుంగనైతిఁగదా యంచు విన్నవోయియింకనైన జాగొనర్పక యునన్యాలోచనా లస్యంబుకానీక యుఁబనివడుదమని పూనిసత్వరంబుగ దైవజ్ఞులరావించి సన్ముహూర్తంబు స్థిర పఱపించి ప్రధానిశేఖరాదులనెల్లరను వ్యాహకార్యనిర్వాహకులుగ వారివారిక గుపనులనియోగించి ఢిల్లీపురం బెల్లంగొల్లయగు నుల్లాసంబునరంజిల్లు నటులనలం కరింపించిసర్వం బాయిత్తపఱుటయెఱింగి యింకవధూవరులఁ బెండ్లికుమార్తెం బెండ్లికుమారుంజేయించుట యయ్యవశిష్టంబనువిషయం బాసన్నముకాఁగ. 53

క. శ్రీరుచిరదేవవిహితా, శ్రీయద్రామానుజార్య శేఖరఆదా
రామేలుకోటనాథుఁడు, మాముద్దులపట్టి నేల మనవిసలుపుమీ. 54

క. ఈపగనుశుభముహూర్తము, మీపతిఁ బెండ్లికొమరునిఁగ మీరటఁ జేయ
న్నాప్రపట్టిఁ బెండ్లికొమరిత, యైపరగంజేయువాఁడ నానతియీరే. 55

క. అనిలగ్నపత్రికనపుడు, వినయంబున వ్రాయఁజేసి విబుధావళిచేఁ
బనుపఁగ నాయతినాథుఁడు, ఘనమోదంబందె యద్దికనుఁగొనియంతన్. 56

గీ. కార్యమునకును సమ్మతికలదటంచుఁ, దెలుపుశుభలేఖలగ్నపత్రికయనంగ
దీటుఁగాబుచ్చెయతియును మేటికాన, బలఁగముకొఱంతె జగదీశుబలమునుదగు.

వ. ఇట్లులగ్నపత్రిక పనిచియాత్రిదండీంద్రుండు బహువిలాసవిశేషంబులతో యాద వాద్రీశుధ్యానావాహనాది సంస్కారంబులనవ్విగ్రహంబునందావేశించియథా విధిగాసర్వదైవోపచార రాజోపచారంబులు నడపిబంగరుపుట్టంబులును బట్టుదట్టీ యుంగట్టిబహువిధ రత్నాభరణభూషితుంజేసి సముత్సాహసంపన్నుంగా నొనర్చి కొనియుండనటనగరునం బాదుషాయాజ్ఞానుసారంబుగ. 58

సీ. చంపకతైలంబు నింపుగాఁ దెప్పించి ముక్కాలిపీటపై ముదితనునిచి
బలువిలాసంబులఁ జెలికత్తియలు కీవిఁదలయంటిపన్నీట జలకమార్చి
స్వర్ణాంబరంబులు సకలభూషణములు మెఱుఁగులీనెడునట్లు మేనఁదొడిగి
పెదపేరటాండ్రందఱు దనదియనిపిల్వఁబడఁదగు పాటలువాడనొకఁట.

తే-గీ. పసపునలుఁగదిమున్నుగా బహువిధముల, లాంఛనంబులుజరిపి ఖులాసనున్న
బీబినాంచారినప్పుడు ప్రీతితోడఁ, బెండ్లికొమరితఁజేసిరి జెలువుమీఱ. 59

క. అనాఁడట్టులజరుగుట, తానెఱిఁగిదివాకరుండు తద్విషయంబుం
దానాకంబునఁదెలుపఁగ, బోనుండఁనటన్నయట్లు ప్రొద్దటుగ్రుంకెన్. 60

ఉ. దేవునిపెండ్లియంచువిని దేవతలెల్లరు డిగ్గివత్తురో
త్రొక్కవివరంబెఱుంగునెడఁ గూర్మివహింతురు వారలన్నమై
నావలనీవలంగనఁగనంతటఁ దారలుపిక్కటిల్లెబ
ల్తీవిని బెండ్లివారికగు లెక్కనెయున్నతపీఠపంక్తులన్. 61

ఉ. మందులునాదుభక్తులిటు మానవనాథుము ఖాళినిద్దురం
జెందుదురొక్కొ పావయాట శీఘ్రము పెండిలిఁగోరుచున్నవాఁ
డిందులనేనుగాచిననె యెల్లఘటిల్లును జల్లగానటం
చిందుఁడుపైనిగాపునకు నేర్పడెనానుదయించి యొప్పుచున్. 62

క. ఆరేయిసామిరామికి, నారాట్నుకుమారికొంత యారసిమునాఁ
డౌరాధిగదర్శనమును, కూరిమితోఁగడపెవగనుగుందక వేడ్కన్. 63

గీ. పనులకేర్పడియున్నారు పాటొనర్పఁ, బౌరులెల్లరునిండ్ల శోభలనుగూర్పఁ
జాలదాయెనె రేయన్నలీలవేగ, వేగుజామయ్యెఁగాలంబు వింతకాదె. 64

గీ. వేఁగఁబనివడలెండను వివరమునకొ, అందరినివేగలేపెడి యాత్రమునకొ (పుషు.
కూర్మిముమ్మారుకొక్కరో కోయటయనుచు, వాటముగఁబల్కెఁగాలజ్ఞకూటము

క. అంతనగారానౌబతు, సంతసమునమొదలిడంగ సాగినసద్దా
వింతఁగనివెఱఁగుపడెనే, యింతియనంబూర్వకాంత యెఱుపునుదాల్చెన్. 66

గీ. దేవదేవునిపెండ్లియంటే వెలుంగు, జగమునిండెకునంతగ జరుగవలదె
యనుచుదేవతలుంచిన ఘనమణియొకొ, నాగనమణియెయుదయాద్రి బాగుగఁదగె.

వ. అట్టియెడంగాల్యకరణీయంబులెల్లందీరిచికొన్న యతిశేఖరుండు సకలసన్నాహ
సన్నద్ధులగుబహుదేశాధీశ్వరులునుచతుర్వేద షట్ఛాస్త్రపారంగతులగు విబు
ధోత్తములును సర్వసంపత్సమృద్ధిగల భక్తజనులును లక్షోపలక్షులుగఁబరివేష్టింప
నొక్కింతతడవువేచి సమయంబునూచిచన వచ్చుననిలేచి పాదుషావలననంపఁబడిన
నూత్నరత్నఖచితంబగు స్వర్ణాందోళికయందుఁ బెండ్లికొమరుని నెక్కించికొని. 68

సీ. సకలదిక్కులయందుఁ బ్రకటనపడినట్టులలప్రతి ధ్వనులచేఁదెలియఁబడఁగ
ఢంకానగారాపటహ మృదంగంబులుతాసాలు రుంజలుతబలకులును
డాబుగాఁ మ్రోగంగనౌబతుముఖవీణ శ్రుతిసనాయుల తూర్యమతులముగను
ఆడుగడ్డునకుమ్రోగునట్టి ఫిరంగులుజగమెల్లఁదెలిసెడు సాధనముగ.

తే-గీ. రంభ మొదలగు నచ్చర రమణులట్లె, వారకాంతలు మేటిరొయ్యారములను
భరతనిపుణతయభినయ ప్రౌఢిమమును, చేటపఱచుచు వన్నెగా నాటలాడ. 69

గీ. బయలు వెడలియు ఢిల్లీశుపట్టణమున, లలితముగఁ జేసినట్టి యలంకరణము
నిర్వచింపఁగరానియ పూర్వమగుట, నుల్లసనమునఁగనుచు రంజిల్లు వేడ్క. 70

క. రాజపథంబుననడచియు, రాజద్వారంబు సేరి రంజిలు వేడ్కం
దాజీములు దాఁ జేయుచు, రాజేంద్రుఁడు పాదుషాయొరహి నెదురయ్యెన్. 71

గీ. వచ్చియల్లునకును యతివర్యునకును, జోడు చేతులు నుదుటను శోభిలంగ
వంగియాదాబు లొనరించి వారిఁగొంచు, లోనిభవనంబునకుఁ గొని పోవ పటను. 72

చ. అకలుష వేదవేత్తలు షడంగములం బరిశీలనంబుగా
సకలరహస్యము ల్వ్యాసశాస్త్రుల కెప్పుడు బోధసేయు నా
ప్రకటసుధీంద్రపంక్తియును భవ్యచరిత్రులు మౌలవీలు లో
కికులుఁగవీంద్రులింకను ఫకీర్లుసువాసిను లొప్పియుండుటన్. 73

క. సమయోచితతంత్రంబులు, సముచితమంత్రములు సదివి సాగింపంగాఁ
గొమరారు విగ్రహంబు, త్తమపీఠముఁ జేర్చి గపుడు దానికి నెదురన్. 74

గీ. కాండపట మొక్కటడ్డము గానుబట్టి, యవలనా బీబి కూర్చుండు నటులఁ జేసి
కార్యములు సల్పినప్పట్లు కనెను ప్రీతి, నంద ఱెగఁబడి చూచి రద్దిచ్చెరువని. 75

క. బొమ్మంట పెండ్లికుమారుం, డెమ్మాదిరిఁ బుస్తెఁగట్టు నెటు కేల్వట్టున్
నెమ్మన్న లేమి నెట్టులొ, గమ్మతు దేఖింగ జల్డి ఖడేయనుచున్. 76

గీ. మ్లేచ్ఛవర్యులు హిందువుల్లేచికనఁగ, వింతయే మొక్కొ బొమ్మయా వంతయైనఁ
బెరుగుతరుగులు లేక పైపై పరగుచుండి, వలయు నెడలను నట్టిట్టు మెలఁగుసదియె.

సీ. పాణిగ్రహణమను పట్టునఁ గాండమ్ము తనయంతలేచుట తరుణి కేలు
గట్టిగ నెవ్వండొ పట్టిలాగినయట్టు లొనరుట కాన్పించె జనులకపుడు
జీలకఱ్ఱ గుడంబు మేలుకోటాధిపు కేలఁ బెట్టఁగ నొప్పె బాలతలను
మంగళసూత్రంబు మహనీయు చేతులఁ బెట్టఁగా బీబికిఁ గట్టఁబడియె

తే.గీ. వింతయదియేమొ పనులిట్లు వివరముగను, గానుపించు నరూపంబు గానఁబడదు
నమ్మకము చిక్కఁబని సర్వసమ్మతముగ, దైవమహిమంబు నతికెక్కదారి పాడమ.

ఉ. మక్క వఁజెందియున్న యది మానిని కావున నా పెకున్న దా
నిక్క ఫుభక్తిఁ దైవిపుల నిష్ఠభజించు యతీంద్రమౌళికిం
దక్కమ తొరఁగందమన దర్శనమీయఁడె మాయలాఁడు మీ
టక్కరి దేవుఁడంచెటుల డాబులు వల్కిన వాబులల్లినన్. 79

వ. ఇట్లు బహువిభవశోభితంబుగాఁ బాణిగ్రహణ సూత్రధారణ మహోత్సవంబు జరుగ

క. అందలి పెండిలివారల, కందఱకును భోజనంబు లచరింపంగా
విందులకుఁ దగినయత్నము, ముందే యొనరింపఁబడియె మోక్షాలెక్కన్. 81

గీ. పలు తెఱంగుల జీవుల పలలములను, బక్వమొనరించి బహువిధ భక్ష్యభోజ్య
శాకలేహ్యంబు లమరిచి సన్నబియ్య, మన్నముగఁ గూర్చి యొడ్డించి యున్నతతిని. 82

క. విందులు గుడువఁగ వచ్చిన, యందఱిలో యతివరేణ్యుఁ డదికనినంతం
జిందరవందరమదిగా, సందేహించెను భుజింపస హ్యముకామిన్. 83

క. కీరలు హిందువులందును, బారులు రాజులుకిరాట భతోత్తములే
చేరిరిగద యేతీరునఁ, గూరిమి భుజియింత్రో యంచుఁ గూడిరి సూడన్. 84

గీ. తురకలట్టులఁ జుట్టులఁ దొంగిచూడ, యతిశిరోమణి యుదకమక్షుతలు సల్లెఁ
జూచుచుండంగ నన్నియుఁ జోద్యముగను, మాఱెఁదినవైన బహుఫలవారములుగ.

క. అదికాంచి పాదుషా బహు, ముదమందిను హోత్మదేవ ముఖ్యుఁడవీవే
యుదయించితి యతిరాజుగ, విదితంబిది సూడఁ జూడవి విదార్గములన్. 86

గీ. ఆనుమఁగొని యాడి మాకిఁక నానయేమి, నాఁగన నెభ ప్య కారియునరవరేణ్య
మున్న పలలమ్ముఁ గాంచితి మెన్నియతని, గుడువవచ్చునుసందేహ ముడుపుమనుచు

క. అనగనె పాదుషమహితా, యనఘాత్మ యొగ్గసైపు మల్లెనను మీ
కనువైనఫలాహారమె, యొనగూడం జేయుదు నిపుడొద్దికననుచున్. 88

సీ. ప్రీతిగా గోధూమపిష్టము శర్కరఘృతమును గపిలగోక్షీరములును
మీఁగడ జున్నును మిస్రియు కిస్మిసుచారపల్కులును ఖర్జూరములును
ద్రాక్షఫలములు బాదము కాయ తేలకు లుక్కంద మపూపును గొబ్బరియును
బహువిధకదళికా ఫలములు చూతము ల్పనసలు కర్బూజ పండ్లు జేమ

తే-గీ. పండ్లు కమలాఫలంబులు బాయగలుగు, చెఱకు సీతాఫలంబులు జీడిపప్పు
తేనె మొదలగు వస్తువు లెచ్చియొసఁగి, యారగింపుడు నాఫలాహారమనుచు. 89

క. అనఁగనె వానిం గొంచునిఁ, కనుకూలములైనవన్ని యాయితములుగా
నొనరివసాపడి ప్పహము, ఘనులా వైష్ణవులు భూమికాంతునియింటన్. 90

గీ. అట్లు సుఖభోజనంబులన్మైన వెన్క, సరసముగఁ జేసితాంబూల చర్వణంబు
వేడుకలతోడఁ గాలంబు వెడలఁబుచ్చి, పొద్దుగ్రుంకిన సంతోష పూర్ణులగుచు.

క. ఊరేగింపను వేడ్కను, స్వారిబయ ల్దేరిరతుల సన్నాహముతో
ధారుణియీనిన యట్టులఁ, గూరిమిల క్షలకొలంది కూడిన దపుడున్. 92

క. ఢంఢోలుపటహనాదము, ఢాంఢామనుచుండఁడోలు ఘంకామ్రోఁత
ల్నిండుగనడుమనురంజిలు, చుండంగాఁదూర్యఘులట నొప్పుగమ్రోసెన్. 93

క. హిందుస్థానీమేళము, ముందుగకర్ణాటకపువి మొగినిరుదెసల
స్పందులునడుమనుబాదుష, బందుగులనుయతినిగూడి పరగఁగవెడలెన్. 94

క. పన్నీరమపుఁజల్లిరి, మిన్నందినమందమనాఁగ మేదినికిడిగ
జ్యోత్స్నలవలెమహతాబుల, వెన్నెయొవెల్గుచునెయుండె నెచ్చటఁగన్నన్. 95

క. హవ్వాచువ్వలలోనం, బువ్వులమైఁదేజరిల్లుపొంది కవిసెం
జివ్వునలేచియుఁడప్పను, సవ్వడిచేయునవికోట్ల సంఖ్యలువెలిఁగెన్. 96

గీ. చిమ్ముబుడ్లెన్నియనియేరుఁ జెప్పలేరు, చక్రములుబొమ్మలును వేలసంఖ్యలమరు
నిమిషనిమిషమునకునాట్లు నింగికెగయు, తోరణములట్లువెల్గించి రౌరకొన్ని. 97

క. నివిటీలువేలకోలఁదులు, పవలట్లులఁగానుపించు ప్రభనవియేదో
పువ్వులట్లుకానుపించెడి, దివిముట్టివెలుంగుదీప్తి దేదీప్యంబై. 98

గీ. ఇట్టులమరుమహర్గుష్టునెల్లపౌర, వర్గమీక్షించువేడుక వారివారి
యనుసరణఁబట్టిసౌధంబు లందునెక్కి, కాంచుచుండిరిసుకలోకాశ్చర్య యంచునెంచ.

వ. ఇట్లారాత్రియందు ఢిల్లీపట్టణంబున నెల్లెడలనప్రతిమాన మహోత్సవంబు జరిపిన
గరుసేరి క్రమక్రమంబుననప్పుడప్పటికి విధాయకంబులగువి హితధర్మంబులన్నియుం
జసపుచు వివాహసంపూర్తియగుడు శ్రీమద్రామానుజాచార్యవర్యుండు మహమ్మ
దీయ ప్రభుశేఖరునుద్దేశించి యిట్లనియె. 100

గీ. అహహభూమీంద్రనీయట్టి మహితులుండ్రె, రూఢిరెండవరత్నాకరుండవీవు
ఎంత్రుగాంభీర్యగుణమున నింతవఱకు, హరికిమామైనవరునయు సరిపడెఁగద. 101

క. కలిగిననొమరితఁబెనిచియు, వలనెఱిఁగిసుతేచ్ఛఁదెలిసివరుఁ గూర్చినయ
ప్పలవదుహర్ష మతులితము, తలబరువుందించికొన్న ధన్యతఁగాంచున్. 102

క. సామాన్యవిషయమందిది, యేమహినెల్లరకుఁగలుగ నీశునకెసుతా
ప్రేమాస్పదమనకెకన్యను, నీమంబుగనిచ్చితీవ నిర్మలభావా. 103

క. మునునీయింటనెయుండియు, ఘనుఁడైవిలసిల్లుచుండి కాంతకుఁబ్రియుఁడై
జనవిభుతనీకొసంగిన, యనఘుండిల్లుండుకాఁగ హాయియగుఁగదా. 104

గీ. సర్వసుఖములుగలపాదు షావునీకుఁ, దనయయౌబీబి కొక్కటితక్కువగునె
కానియొఱుఁగనిధవుఁడెవ్వఁ డౌనొయనక, యింటనుండినమహనీయుఁ డేగుపడియె.

క. సుతకింకఁగొఱఁతయుండదు, హితమెప్పుడునీకుసల్పుని హాపరములకు
న్నతియూతఁడెకాదామా, కితరులకేకాఁగవిహాఘునిను నిక్కలియా. 105

గీ. ఇంతయల్లుఁడుకుదిరె నీకిఁకఁగొఱంత, సుంతయును లేదు స్వేచ్ఛగాసంత చెదదు
యీతనికిఁగూర్పనీకిట్టి రీతిపొసఁగు, బిడ్డకతఁడెట్టులగునయ్య ప్రియసఖుండు. 107

వ. అనియిట్లనేక ప్రకారంబులనప్పాశొప్పిన బాంధవ్యంబువలని గొప్పతనమునగు
మెప్పునునొప్పిదంపుఁ జొప్పునువిప్పిచెప్పుచు నభివర్ణించుచుఁగడపట నిట్లనియె.

క. భూమీశ్వరమీనగరున, నేమందఱమెన్నినాఁడు లిట్లుండనగు
న్నామేలుకోటకనుపుము, స్వామిన్నాంచారుదేవి సన్నాహముతోఁ. 109

క. అనిపల్కు-యతిశిఖామణి, ఘనవాక్యము విశ్వసించి గారాబుసుతం
బనిపూనియడిగియాకెయుఁ, జనఁగానగునన్నఁజేసె సన్నాహంబున్. 110

గీ. అరణమీయంగననువుగ ధరణిధవుఁడు, హయగజంబులురథభట చయములింకఁ
బరగుబహురత్నఘటిత సువర్ణభూష, ణంబులొనఁగూర్చెఁగనఁగ నాణెంబుగాను.

క. అంతఁబ్రయాణముహూర్తము, సంతనపఱుపంగఁబడిన సమయమునందా
యింతులు వేవురుఁగొలిచెడి, కాంతంజనకుండు ప్రీతిఁ గన్గొనిపల్కెన్. 112

చ. కొమరితనీవుపుట్టినది గోలెమహామునమందు చుంటిని
ల్లమరెడిశోభనంబులకు నాకరమై విలసిల్లనింకనీ
క్రమమునఁగానగాదుకద కాంతునితోఁజనెదీవు కావునం
దమకమునొందుమానసము ధన్యవునీవయిన ట్లెఱింగినన్. 113

క. అనఁగాసుతక్షితిపతిఁగని, జనకాసర్వేశుకరుణ సకలవిధముల
న్ననుదేర్చుమోహపాశం, బునువిడిపించియునుజ్ఞాన పూర్ణతనిచ్చున్. 114

క. అనుచున్జననీజనకుల, కనురాగముతోడమ్రొక్కి-యా యితకాఁగాఁ
జననాథునాన వెడలిరి, ఘనయతినాథాది భక్తకాండముఁగూడన్. 115

గీ. వారివారికిఁదగినట్టి వాహనముల, నధిష్ఠించిపురవీధి యందుఁగదల
నిరుకెలంకులహారతు లిచ్చుమిషను, పౌరకాంతలుగనవచ్చి వారిఁజూచి. 116

గీ. బొమ్మపెండ్లియాడి భూమీశునుమతి, దీనసర్వసౌఖ్యమూనెదనని
పరముదముతోడ భాసిల్లుచునుజను, నట్టిబీబిఁగనరె యతివలార. 117

క. తానేకావలెననుచును, మానవనాయకునిఁగోరి మగనిఁగబొమ్మం
బూనికఁబెండిలియాడెనె. యీనెలఁతకుహాయియిందునే మగునొక్కో. 118

గీ. ముద్దరాలుగానముదిత సౌఖ్యమెఱుఁగ, రాకబొమ్మలాటరహిమరంగి
కోరియుండునొక్కొ కొన్నాళ్లకైనను, బురుషవాంఛగలుగఁ బరుసరయదొ. 119

క. కాదటెసఖిరొబొమ్మనఁ, గాఁదగదటె రేలనెపుడుఁ గాంతునిమైనా
మోదముఁగూర్చెడినంటే, యీదేవునిమహిమమెఱిఁగియే కోరెనటే. 120

గీ. సెల్వపిళ్లయనెడి శ్రీనాథుఁడందురే, తురకబీబినెట్టు మరగెనమ్మ
నమ్మరాదుమాటనా మదికిదిచూడ, ముస్నెఱుంగలేని పిన్నచెయ్వొ 121

క. కాదేయతివారెల్లరుఁ, బాదుషనగరందు మొన్నఁబరిణయవేళ
న్మోదముగాఁగనిరంటే, యాదేవునిచిద్విలాస మంతయిఁకేలా 122

క. సందేహమెబొమ్మహరి, యిందీవరనేత్రబీబియే శ్రీసతియౌ
వందితుఁడౌయతిరాజున, కుందెలిసెడిఁదెలియఁగలదె గుణహీనులకున్. 123

క. చిరకాలనువధిగానిటఁ, జెఱఁబెట్టంబడినయట్టి జేజేలెల్లం
బిరబిరనడవఁగఁజేసెను, హరిభక్తుండీతఁడంద్రు హరిమనకితఁడే. 124

క. బొమ్మలునడచిన దెఱుఁగుట, నమ్మెదరితనిమహత్తు నవలానటులే
యమ్మహితునేస్తమబ్బిన, కొమ్మగనమ్మటకు నేమి కొఱఁతగలుగునో, 125

గీ. ఎఱుఁగకుండినగుణహీను లెందఱోయయి, భూమిఁబుట్టుచుఁజత్తురు పురుషులట్లు
జన్మసాఫల్యముంగన్న సాధులేగా, దేవహితులయికండ్రిట్టి దివ్యమహిమ. 126

క. మున్నుపురాణంబులలో, నెన్నియొకథలిట్టివెఱుఁగ నేర్పడెవినమే
యిన్నాఁడిదియును వన్నియ, నెన్నికవడుపుణ్యకథగ నేర్పడుభువిలోన్. 127

వ. అనుచు నానాప్రకారంబుల వారివారి ప్రాజ్ఞతకను గుణంబుగఁ బల్కుచుండు వారును వారింబంపుటకు మాత్రమె వెనుబడినందునఁ గొంతదవ్వరిగి సెలవంది నిలుచు వారును జూచుచుండఁగనే చూపుమేఱఁగడచి యాడనాడవిడియుచు మేల్కోట కనతిదూరంబు నన్విశాలప్రదేశంబునం బటకుటీరంబుల మరిచికొని యాడన్నిలుచు నెడ దేవియు న్దేవేశ్వరుండు నొక్కఁడను దత్సన్నిధానంబున యతీంద్రుండును వసియించి వారికవుల నివులవిశాల కుటీరంబులందొకఁట నిఖిల భక్తాగ్రగణ్యులును మఱొక్కట౦ బాదుషాయంపిన ముఖ్యులున్ని వసించియుండు నట్లేర్పఱచి యట్లొక్కింతకాలంబుండు నెడ నాచార్యవర్యాజ్ఞానుకూలంబుగాఁ బ్రయత్నంబులునడవ.

క. హిందూప్రభువులటందఱు, మందానందమునగురుని మహితార్థంబుల్
పొందికగావినివలసిన, చందంబుల మెలఁగిరెల్ల సన్నాహములన్. 129

గీ. పరగరాజేంద్రులాయిత్త పఱచివట్టి, సకలవైభవములుఁగూడి యొకటఁజేర
మున్నుఢిల్లీనిగన్గొన్న వన్నెకన్న, మిన్నయిదియయ్యెనేరైన నెన్నఁగలరె. 130

వ. ఇట్లనేక మహీనాథవరేణ్యులచేతఁ బనుపంబడిన రథగజతురంగోష్ట్రభట సమూహంబులును బహుధనధాన్యరాసులును జీనిచీనాంబరంబులును వినూత్నరత్నఘటితసువర్ణభూషణంబులును బహువిధఫలపుష్పనికరంబులును వందిమాగధనటగాయక సందోహంబులును హృద్యంబులగు వాద్యవిశేషంబులు నింకంబొంకంబులగు నక

లంకవస్తుసంకులంబులును జేరందత్ప్రదేశంబు త్రయస్త్రింశత్కోటిదేవదేవయోని సమావృతనాకలోకంబుభాతి విలసిల్లియుండె నట్లుండ నమ్మఱునాఁడు తిథివారోడులగ్నధృవక మిశ్రితంబై పంచకరహితంబగు సన్ముహూర్తంబు నిర్ణయింపంబడుటయునాఁడు సాయాహ్నంబున బీబీనాంచారాంబ భక్తలోకంబును బరిజనసమూహంబును బ్రియంబున నవలోకించి వారెల్లరు నీభవంబున నిహంబున సకలసుఖంబులనను భవించిజన్మాంతరంబున విష్ణుసాయుజ్యంబుగను నట్లువరంబొసంగి నాఁటిరేయినటకు రాఁగలరాజేంద్రులకు దగ్గనంబీ నొల్లనియాత్మాభిమతంబుయతివర్యున కెఱుకపఱచి నిజాధీశుండగు జగదీశునను మతంబునఁ దానుస్విగ్రహస్వరూపంబుఁబడయుడు నందఱకును మహాశ్చర్యకరంబయ్యెనంత. 131

క. మఱునాఁడటసంప్రోక్షణఁ, గరమానందంబుతోడఁ గావించిజగ
ద్వరుశల్వపిళ్లనాథునిఁ, దరుణీమణిబీబిఁ గూర్చితాయతినిలిపెన్, 132

క. అంతటసంతసముగభువ, నాంతర్యామికిని బీబికప్పుడమరల
స్వాంతగఁగల్యాణోత్సవ, మెంతయురమ్యముగఁ జేసిరేలికలెల్లన్. 133

గీ. నాఁటఁగోలెమేలు కోటనుబీబియు, సెల్వపిళ్లవిభుఁడుఁ జెలఁగుచుండి
సకలభువనములను సంరక్షణంబుతా, మొప్పఁజేయుచుంద్రు మెప్పుగనుచు. 134

క. ఇదియాదవాద్రినాయకు, సదమలచరితంబు దీనిఁజదివినవిన్నం
గుదిరికనైహికసౌఖ్యముఁ, బదపడిఁబరసౌఖ్యమునగు బ్రజలకునెల్లన్. 135

క. మనముననెకార్యంబును, ఘనముగవాంఛించియిద్ది కాంక్షఁజదివిన
నమ్మనుముందుగసద్దయ్యెడి, ననఘగాఁబిదపఁ గోర్కెలన్నియుదీరున్. 136

క. శ్రీదామధుసూదనదా, మోదరకరిరాజరక్షము నిజనదక్షా
మోదాకరకరుణానిధి, సాదరదితిపుత్త్రిశిక్షసజ్జనపక్షా. 137

భుజంగ. సరోజాతపత్త్రాక్షి సత్వప్రచారా, సరిన్నాథగంభీరస్వర్ణాద్రిధీరా
పురారాతిమిత్ర ప్రభూరమ్యమూర్తీ, సురారీంద్రసంహారజ్యోత్స్నాచ్ఛకీర్తీ

గద్య. ఇది శ్రీహేమపాలసగోత్రకామిసెట్టివంశపవిత్ర శ్రీవేంకట
దాసపుత్రపేరమదొరాఖ్యసుకవిమిత్ర ప్రణీతంబయిన
యాదవాద్రిశోపాఖ్యానంబునందు సర్వంబును
దృతీయాశ్వాసము
సంపూర్ణము.